

Nr 65.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1935 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställningar om vissa ändringar i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk ävensom i vissa andra avlöningsbestämmelser för riksbanken m. m.

Bankoutskottet får härmed, i anledning av nedan omförmälda framställningar från fullmäktige i riksbanken, framlägga förslag till vissa ändringar i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk ävensom i vissa andra avlöningsbestämmelser för riksbanken m. m.

Fullmäktiges förslag äro väsentligen föranledda av vissa ifrågasatta organisatoriska förändringar beträffande *dels* riksbankens huvudkontor, *dels ock* riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk.

Omorganisation av riksbankens huvudkontor m. m.

Fullmäktiges framställning den 5 april 1934.

I skrivelse den 5 april 1934 framlade fullmäktige för bankoutskottet förslag till ändring av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk ävensom vissa andra avlöningsbestämmelser för riksbanken m. m.

I skrivelsen erinrade fullmäktige till en början, att de senaste årens utveckling inom penningväsendet för riksbanken medfört nya och krävande arbetsuppgifter. I detta avseende syntes i första hand böra hänvisas till den betydande ökningen av riksbankens utländska rörelse ävensom till de ökade krav, som ställdes på banken i fråga om ett noggrant aktgivande på den ekonomiska utvecklingen såväl inom olika områden av vårt eget land som i utlandet. Fullmäktige ansåge sig kunna utgå ifrån, att de sålunda ökade anspråken på riksbanken vore av varaktig natur, varigenom de påkallade vissa bestående ändringar av riksbankens organisation.

Fullmäktige meddelade vidare, att fullmäktige nödgats vidtaga vissa provisoriska anordningar beträffande den inre organisationen av riksbankens huvudkontor för att därigenom tillgo-

dose de ökade anspråk, som ställdes på banken och dess personal. Härom anförde fullmäktige följande:

»Till förstärkning av det sekretariat, som står till fullmäktiges och direktionsledamöternas förfogande, har inrättats ett direktionssekretariat för att verkställa utredningar av olika slag, handlägga korrespondens m. m. Såsom föreståndare för detta sekretariat har förordnats en tjänsteman i 26:e lönegraden (över stat).

Sedan år 1931 verkställer riksbanken på basis av infordrade prisuppgifter uträkning av en konsumtionsprisindex. Utarbetandet av denna index sker numera å statistiska avdelningen under överinseende av en för detta ändamål anlitad fackman, professorn E. Lindahl. Att även i andra avseenden än vad beträffar denna indexberäkning ökade anspråk numera ställas på statistiska avdelningen, framgår redan därav, att det ingår i avdelningens arbete att i möjligaste mån söka följa den ekonomiska utvecklingen i den mån denna kan vara av betydelse för riksbanken, att införskaffa material till belysande av inträffade förändringar och att systematiskt och kritiskt bearbeta sådant material. Av olika skäl, särskilt brist på tillräcklig personal, har avdelningen hittills endast delvis kunnat fylla dessa alltmera vidgade uppgifter, vilkas tillfredsställelse handläggning för riksbankens ledning givetvis är av stor vikt.

För att få till stånd en systematisk bearbetning av kreditfrågor och en fortlöpande övervakning av riksbankens egen kreditgivning samt, i den mån så kan ske, även av kreditläget inom olika näringsgrenar har den förutvarande upplysningsavdelningen under år 1933 i viss omfattning omorganiserats. Såsom föreståndare för avdelningen, vilken numera benämnes kreditavdelningen, har förordnats en tjänsteman i 26:e lönegraden (över stat).

Slutligen har för handläggningen av riksbankens köp och försäljning av utländska valutor ur avdelningen för utrikes affärer utbrutits en särskild valutaavdelning. Såsom föreståndare för densamma har förordnats en tjänsteman i 26:e lönegraden (över stat). Å avdelningen är därjämte fast placerad en tjänsteman i 22:a lönegraden. Därutöver måste såsom regel avdelningen förstärkas med en tjänsteman i 17:e lönegraden.»

Fullmäktige framhöllo, att samtliga nu berörda anordningar hade, såvitt hittills kunnat bedömas, visat sig väl avpassade för sitt ändamål. De syntes därför böra bibehållas och inordnas i riksbankens fasta organisation. I samband därmed borde enligt fullmäktiges mening vissa andra förändringar av denna genomföras. Beträffande dessa ändringsförslag berörde fullmäktige till en början frågan om tjänsteställningen för föreståndarna för vissa av huvudkontorets avdelningar, nämligen bankosekreteraren, som vore föreståndare för fullmäktiges expedition, samt föreståndarna för statistiska avdelningen och kredit- och valutaavdelningarna. Fullmäktiges förslag i detta avseende, som föranleder ändring av *avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk*, är av följande innehåll:

»Ovan har framhållits, att direktionssekretariatet inrättades till förstärkning av 'fullmäktiges expedition', som hittills ensam fungerat som sekretariat för fullmäktige och deputerade. Direktionssekretariatets inrättande föranleddes sålunda därav, att det visat sig, att fullmäktiges ex-

pedition på grund av personalens fåtalighet och speciella utbildning icke hade möjlighet att medhinna handläggningen av de arbetsuppgifter, som under nuvarande förhållanden åvila sekretariatet. Det var emellertid redan från början fullmäktiges avsikt, att direktionssekretariatet så snart som möjligt på lämpligt sätt borde inordnas i fullmäktiges expedition.

Föreståndare för fullmäktiges expedition är bankosekreteraren (tillhörande 30:e lönegraden), vilken tillika är riksbankens ombudsman och i denna egenskap föreståndare för ombudsmansexpeditionen. Fullmäktiges expedition och ombudsmannens expedition hava gemensam personal. Enligt fullmäktiges mening är bankosekreterarens arbetsbörda så betydande, att det icke numera är lämpligt, att en och samme tjänsteman är bankosekreterare och ombudsman. Därjämte bör bemärkas, att enahanda anspråk beträffande kvalifikationer icke lämpligen böra ställas på bankosekreteraren och på ombudsmannen. Det kan visserligen vara önskvärt, ehuru ej nödvändigt, att även bankosekreteraren är jurist, men det är av ännu större betydelse, att han är förtrogen med ekonomiska och finansiella spörsmål, att han har kunskaper i utländska språk och även att han äger god kännedom om bankens organisation. För ombudsmanstjänstens innehavare gäller däremot i första rummet, att han bör vara en rutinerad jurist. Fullmäktige hava därför funnit det böra bliva till betydande gagn för göromålens handläggning att genomföra en uppdelning av fullmäktiges expedition på dels ett fullmäktiges sekretariat, vari det nuvarande direktionssekretariatet skulle ingå och för vilket bankosekreteraren skulle vara föreståndare, och dels en ombudsmansexpedition med en särskild ombudsman såsom föreståndare.

På grund av beskaffenheten av de åligganden, som vila på föreståndarna för fullmäktiges sekretariat, statistiska avdelningen samt kredit- och valutaavdelningarna, måste särskilda krav ställas på dessa föreståndares kvalifikationer. Deras arbete är icke rutinmässigt. De skola vaket och påpassligt följa utvecklingen var och en inom sitt arbetsområde, och betydande anspråk ställas på deras sakkunskap samt förmåga av initiativ. Då samtliga dessa egenskaper ej alltid torde vara förenade hos tjänsteman inom högre åldersgrupper, synes redan härav följa, att fullmäktige böra beredas större frihet vid tillsättandet av dessa tjänster än eljest såsom regel är fallet. Det torde kunna inträffa, att innehavare av dylik befattning ej vidare är lämplig för sin speciella uppgift och att till följd härav ett ombyte på tjänsten får anses motiverat. Vidare bör man försiktigtvis räkna med eventualiteten att ej vid varje tidpunkt inom riksbankens personal finnas personer, som innehava de nödvändiga kvalifikationerna för ifrågavarande tjänster.

För närvarande gäller, att samtliga ordinarie tjänster i riksbanken med undantag för tjänst såsom verkställande styrelseledamot vid avdelningskontor tillsättas genom fullmakt eller konstitutorial. Nämnda styrelseledamöter tillsättas genom förordnande. Föreskrifterna i reglementet angående tillsättande och entledigande från tjänst gälla för samtliga ordinarie tjänstemän utom de verkställande styrelseledamöterna. Beträffande dessa icke blott saknas varje föreskrift, som kan verka hindrande för fullmäktige att alltid hava sådan tjänst besatt med person, som är fullt skicklig och lämplig för tjänsten, utan i reglementet har uttryckligen stadgats rätt för fullmäktige att, när de därtill finna anledning, entlediga sådan tjänsteman. Bankoutskottet har på sin tid understrukit angelägenheten av att fullmäktige ägde sistnämnda befogenhet.

Enahanda system synes fullmäktige böra tillämpas beträffande tillsättande av tjänst såsom föreståndare för direktionsavdelning. I enlighet härmed skulle således sådan föreståndare tillsättas genom förordnande med rätt för fullmäktige att, när de därtill funne anledning, entlediga honom. I sistnämnda fall finge föreståndaren, om han vore tjänsteman i riksbanken återgå till den tjänst, han innehade före förordnandet såsom föreståndare, eller ock tillträda den tjänst, vartill han kan hava vunnit befordran under sin tjänstgöring såsom föreståndare. Fullmäktige utgå nämligen ifrån, att såsom föreståndare förordnad tjänsteman skall vara oförhindrad att söka och, om han befinnes vara den mest skicklige och passande av de sökande, att erhålla ledigbliven tjänst, exempelvis i 30:e lönegraden. Därest han icke skulle komma att omedelbart tillträda sådan tjänst, enär han fortfarande uppehölle föreståndarebefattningen, skulle tjänsten liksom den tjänst, han innehade vid tillträddandet av föreståndarebefattningen, på sätt framgår av § 28 mom. 3 i förslaget till nytt reglemente,¹ tillsättas i vanlig ordning. Därest föreståndarebefattning skulle komma att besättas med person, som icke vore tjänsteman i riksbanken, avse fullmäktige att tillämpa viss kortare uppsägningstid.

Vad beträffar storleken av det arvode, som skulle utgå till föreståndare för direktionsavdelning hava fullmäktige stannat för att föreslå ett belopp av tolv tusen kronor för år räknat. Detta är enligt fullmäktiges mening det lägsta arvode, som bör ifrågasättas, därest vederbörlig hänsyn tages till anspråken på dessa föreständares kvalifikationer. Till jämförelse må nämnas dels att arvodet till verkställande styrelseledamot vid vart och ett av de tjugutre mindre avdelningskontoren utgår med tolv tusen kronor, dels att högsta lönen för bankokommissarie (30:e lönegraden) utgör 11,940 kronor, vartill komma 240 kronor provisoriskt dyrortstillägg. Om arvodet till ifrågavarande föreståndare sättes alltför lågt, kan givetvis inträffa, att föreståndare snarast möjligt söker befordran till tjänst i riksbanken, som giver honom högre inkomst än föreståndarebefattningen, eller ock lämnar riksbanken för anställning i enskild tjänst.

Den nuvarande bankosekreteraren tillhör 30:e lönegraden. Så länge han kvarstår i riksbankens tjänst, synes någon förändring icke böra genomföras beträffande tillsättandet av tjänsten såsom föreståndare för fullmäktiges sekretariat. De nuvarande föreståndarna för statistiska avdelningen samt kredit- och valutaavdelningarna äro däremot tjänstemän i 26:e lönegraden, varför beträffande dessa avdelningar en förändring i ifrågavarande avseende snarast möjligt synes böra inträda. I anledning härav erfordras viss ändring av 2 kap. avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk. Förslag till sådan ändring lämnas nedan.»

Under framhållande att inrättande av ovanberörda föreståndaretjänster föranleder även ändring av den vid avlöningsreglementet fogade *tjänsteförteckningen* uttalade fullmäktige, att andra ändringar av denna förteckning påkallades av inordnandet av nämnda provisoriska avdelningar i riksbankens organisation. Oberoende härav syntes vissa förändringar böra genomföras beträffande tjänsternas fördelning på de olika lönegraderna. Slutligen syntes lämpligt att i samband med den ändring av reglementet,

¹ Tryckt såsom Bilaga D till 1934 års bankoutskotts utlåtande nr 78.

varom fullmäktige hemställt i särskild skrivelse till utskottet,¹ verkställa sådan ändring av tjänsteförteckningens uppställning, att densamma ej vidare bleve uppdelad i fyra avdelningar (huvudkontoret, kontoret i Göteborg m. m.) utan komme att avse riksbanken såsom en enhet.

Såsom motiv för sistnämnda ändring hänvisade fullmäktige till den ökade handlingsfrihet beträffande tjänsternas fördelning på de olika kontoren, som därigenom och med stöd av de föreslagna ändringarna av reglementet skulle beredas fullmäktige. För närvarande gällde, att fullmäktige icke ägde att överflytta tjänst exempelvis från ett av de mindre kontoren till kontoret i Göteborg eller Malmö, även om förändringar i rörelsens storlek skulle göra en sådan överflyttning motiverad. I stället måste den utvägen anlitas, att en tjänst, som eventuellt vore överflödig vid något av nämnda mindre kontor, vakanssattes, och att den behöfliga tjänsten inrättades över stat. En tjänsteförteckning, som utginge ifrån banken såsom en enhet, skulle enligt fullmäktiges mening vara en praktisk anordning till gagn för en rationell förvaltning.

Fullmäktige övergingo härefter till att motivera de övriga förändringarna i tjänsteförteckningen, lönegrad för lönegrad. Härutinnan anförde fullmäktige:

»Tjänsterna såsom föreståndare för direktionsavdelningarna hava redan berörts. Av dessa skulle såsom ovan nämnts tre nu inrättas, varemot skulle anstå med förändring av bankosekreterartjänsten till den nuvarande innehavarens avgång ur riksbankens tjänst. Eftersom ifrågavarande tre föreståndare nu äro placerade i 26:e lönegraden, där högsta lönen är 10,020 kronor jämte 240 kronor såsom provisoriskt dyrortstillägg, inträder viss kostnadsökning. Beträffande föreståndaren för valutaavdelningen blir denna dock avsevärt minskad, därigenom att fullmäktige komma att i samband med en förhöjning av tjänsten indraga det särskilda arvode å 1,500 kronor för år, som för närvarande utgår till denne tjänsteman. Beträffande beskaffenheten av dylika arvoden få fullmäktige hänvisa till vad nedan därom anføres.

I 30:e lönegraden finnas för närvarande nio tjänster, samtliga vid huvudkontoret. Därjämte finnes en tjänst över stat i denna grad, nämligen såsom kontrollant å sedeltryckeriet. Ehuru sistnämnda tjänst icke kan undvaras, vilja fullmäktige ännu icke föreslå, att densamma föres på ordinarie stat. Därmed torde nämligen böra anstå till nästa år, då fullmäktige i anledning av den förflyttning av sedeltryckeriet, som samma år torde kunna äga rum, hava för avsikt att inkomma med förslag till ordnande av kontrollen över det nya tryckeriet.

Såsom ovan nämnts skulle bankosekreterartjänsten tillsvidare bibehållas såsom tjänst i 30:e lönegraden. Densamma bör emellertid föras på övergångsstat. Antalet i tjänsteförteckningen upptagna tjänster i 30:e lönegraden skulle således bliva åtta.

Innan fullmäktige övergå till frågan om antalet tjänster i lägre lönegrader än den 30:e, torde vara nödvändigt att närmare belysa innebörden av den förändring, som fullmäktige åsyfta i och med inrättandet av det 'fullmäktiges sekretariat', som ovan omförmälts.

¹ Här åsyftas den i noten å sid. 4 angivna skrivelsen.

Å fullmäktiges och ombudsmannens expeditioner, för vilka bankosekreteraren-ombudsmannen är föreståndare, tjänstgöra för närvarande:

en sekreterare i 26:e lönegraden
 » aktuarie » 22:a »
 » kanslist » 17:e »

(samtliga nu nämnda befattningshavare hava avlagt examen, som berättigar till inträde i rikets rättegångsverk)

en kammarskrivare i 16:e lönegraden
 » kontorsskrivare » 11:e » samt
 ett katedralbiträde » 7:e »

Å direktionsskottet tjänstgöra:

en sekreterare (tillika föreståndare för sekretariatet) i 26 lönegraden
 » kammarskrivare » 16 » samt
 extra befattningshavare.

Efter uppdelning av dessa två expeditioner i ett fullmäktiges sekretariat, vari direktionsskottet skulle inkorporeras, och en ombudsmans-expedition borde personaluppsättningen enligt fullmäktiges mening bli följande:

På fullmäktiges sekretariat med bankosekreteraren såsom föreståndare skulle tjänstgöra:

en sekreterare i 26:e lönegraden
 » tjänsteman » 22:a »
 » kammarskrivare » 16:e »
 » kontorsskrivare » 11:e »
 ett katedralbiträde » 7:e » samt
 extra befattningshavare.

På ombudsmansexpeditionen skulle tjänstgöra:

ombudsmannen-föreståndaren i 27:e lönegraden
 en biträdande ombudsman » 20:e » samt
 » kammarskrivare » 16:e »

De nuvarande tjänsterna å expeditionerna och direktionsskottet:

1 st. i 30:e lönegraden
 2 » » 26:e »
 1 » » 22:a »
 1 » » 17:e »
 2 » » 16:e »
 1 » » 11:e » och
 1 » » 7:e »

skulle således bibehållas med den ändring, att en sekreteraretjänst i 26:e lönegraden skulle ersättas av en ombudsmanstjänst i 27:e lönegraden och en kanslisttjänst i 17:e lönegraden av en tjänst såsom biträdande ombudsman i 20:e lönegraden. Dessa förhöjningar synas fullmäktige till fullo motiverade med hänsyn till det ansvar och beskaflenheten av de göromål, som komme att åvila såväl ombudsmannen som dennes närmaste man, den biträdande ombudsmannen. Fullmäktige vilja erinra, att ombudsmanstjänsten såväl i järnvägsstyrelsen som i generalpoststyrelsen är placerad i 28:e lönegraden, och att fullmäktige i riksgäldskontoret, enligt

vad fullmäktige inhämtat, för riksgäldskontorets ombudsman komma att föreslå en placering i 27:e lönegraden. Den relativt obetydliga kostnadsökning, som föranledes av förhöjningen i lönegrad för nämnda två tjänster, uppväges enligt fullmäktiges mening mera än till fullo av den ur arbetssynpunkt effektiva organisation, som skulle vinnas genom de föreslagna förändringarna.

Fullmäktige förutsätta, att den nuvarande sekreteraren å fullmäktiges expedition och den nuvarande kanslisten utan ansökan konstitueras till ombudsman respektive biträdande ombudsman.

I 27:e lönegraden skulle således enligt fullmäktiges förslag finnas en tjänst nämligen ombudsmanstjänsten.

I 26:e lönegraden finnas för närvarande tolv tjänster på ordinarie stat, varav tio vid huvudkontoret, samt tre tjänster över stat, samtliga vid huvudkontoret. Häri ingå tjänsterna såsom föreståndare för statistiska avdelningen samt för kredit- och valutaavdelningarna, vilka samtliga skulle ersättas av föreståndaretjänster, ävensom en sekreteraretjänst, vilken enligt vad ovan föreslagits skulle ersättas av en ombudsmanstjänst i 27:e lönegraden. Antalet tjänster i 26:e lönegraden skulle således bliva elva.

I 24:e lönegraden finnas för närvarande nitton tjänster, varav fyra vid huvudkontoret. Samtliga äro på ordinarie stat. Fullmäktige föreslå, att antalet tjänster i denna grad ökas till tjuguen, och få till stöd härför anföra följande.

Såsom närmaste man åt föreståndaren för valutaavdelningen tjänstgör för närvarande, enligt vad ovan berörts, en tjänsteman i 22:a lönegraden. Denne har att under föreståndarens frånvaro, exempelvis under tiden för de dagliga valutabörssammanträdena, förrätta dennes tjänst. Häri ingår bland annat att i telefonsamtal med svenska och utländska banker avsluta köp och försäljningar av utländska valutor m. m., ofta avseende högst avsevärda belopp. Ej obetydliga anspråk måste därför ställas på denne tjänstemans kunskaper och skicklighet. Fullmäktige anse därför motiverat, att ifrågavarande tjänst placeras i 24:e lönegraden, i all synnerhet som detta kan ske utan större merkostnad för riksbanken. Fullmäktige avse nämligen att i och med en placering av tjänsten i 24:e lönegraden indraga ett arvode å 600 kronor för år, som utgår till innehavaren av densamma.

Den andra av de tjänster i 22:a lönegraden, för vilka fullmäktige föreslå en förhöjning till 24:e lönegraden, tillhör också den utländska avdelningen. Förslaget om denna förhöjning liksom den nyss berörda torde böra ses mot bakgrunden av den inträdda ökningen av riksbankens utländska affärsrörelse. Den tjänst, fullmäktige nu äsyfta, är tjänsten såsom förste kontrollant å utrikesavdelningens expedition för allmänheten. Denne fungerar som chef för expeditionen närmast under föreståndaren för utrikesavdelningen och har att deltaga i vården av expeditionens behållning av sedlar och mynt. Han måste vara en språkkunnig tjänsteman, väl förtrogen med riksbankens utländska affärsrörelse.

Förste kontrollanten åtnjuter för närvarande ett arvode för år av 1,200 kronor. Detta arvode, som även har karaktär av felräkningspengar, avse fullmäktige att sänka till 900 kronor. Merkostnaden på grund av tjänstens uppflyttning till 24:e lönegraden bleve härigenom ej betydande.

I 22:a lönegraden finnas för närvarande sjuttiosex tjänster, varav femtiotvå vid huvudkontoret. På grund av uppflyttningen av två av dessa till 24:e lönegraden skulle antalet minskas till sjuttiofyra.

I 20:e lönegraden finnas för närvarande tjuguttre tjänster, samtliga vid de mindre avdelningskontoren. Genom inrättandet av en tjänst såsom biträdande ombudsman skulle antalet ökas till tjugufyra.

I 18:e lönegraden, där antalet tjänster utgör tjuguttre, samtliga vid de mindre avdelningskontoren, skulle icke någon förändring ske.

I 17:e lönegraden är antalet tjänster för närvarande tjugunio, samtliga vid huvudkontoret samt kontoren i Göteborg och Malmö. Genom ovan nämnda indragning av kanslisttjänsten skulle antalet minskas till tjugua-tta.

I 16:e lönegraden finnas för närvarande sjuttiosju tjänster, varav 28 vid huvudkontoret. På grund av viss ändring beträffande kontrollen å sedelkontoret, som fullmäktige avse att genomföra, torde antalet dylika tjänster vid huvudkontoret kunna minskas med 4, varigenom hela antalet skulle nedgå till sjuttiotre. Berörda ändring av kontrollen förut-sätter ändring av tjänstgöringsstadgarna för sedelkontoret. Fullmäktige vilja erinra, att enligt förslaget till nytt reglemente av fullmäktige verkställda ändringar av tjänstgöringsstadgarna icke behöva underställas bankoutskottet för stadfästelse.

I 11:e lönegraden finnas för närvarande tolv tjänster, avsedda för icke vaktpersonal, samtliga vid huvudkontoret. Någon förändring beträffande denna grad ifrågasättes icke.

I 7:e lönegraden finnas enligt tjänsteförteckningen tillhoppa tjugutvå tjänster, avsedda för icke-vaktpersonal, samt tjugunio tjänster för vakt-personal.

Av de förstnämnda äro samtliga tjänster vid avdelningskontoren, tillhoppa tolv stycken, sedan åtskilliga år ställda vakanta. Antalet tjänster i denna grad, avsedda för icke-vaktpersonal, synes därför lämpligen böra fastställas till tio.

Av tjänsterna för vaktpersonal tillhöra tjuguttre stycken huvudkontoret. Av dessa avse tjuguet t tjänster såsom bankvaktmästare.

I skrivelse till bankoutskottet av den 10 januari 1934,¹ vilken skrivelse i föreskriven ordning inkommit till fullmäktige, har föreningen för riksbankens tjänstemän av lägre grad anhållit om ökning av antalet bankvaktmästaretjänster vid huvudkontoret från tjuguet till tjugufem. Såsom motiv har föreningen i huvudsak anfört, att härigenom på ordinarie stat skulle föras tjänster, som torde få anses oumbärliga.

I anledning härav få fullmäktige erinra, att de i tjänsten äldsta fyra extra-ordinarie bankvaktmästare vid huvudkontoret, som nu vänta på befordran, äro anställda i riksbankens tjänst två stycken år 1923 och två stycken år 1925. Fullmäktige kunna vitsorda, att ett stadigvarande behov av nämnda tjänster förefinnes och kan beräknas bliva bestående. På grund härav få fullmäktige tillstyrka föreningens framställning och hemställa därför, att antalet tjänster i 7:e lönegraden, avsedda för vakt-personal, ökas till trettiotre. Därefter skulle fortfarande finnas tolv icke-ordinarie bankvaktmästare.

Kostnadsökningen härför skulle enligt föreningens framställning utgöra tillhoppa 1,248 kronor. Om man på vedertaget sätt jämför högsta lönen för de äldsta extra ordinarie bankvaktmästarna i den lönegrad för extra ordinarie tjänstemän, som de tillhöra, med högsta lönen i 7:e lönegraden för ordinarie tjänstemän, skulle merkostnaden emellertid in-skränka sig till sammanlagt cirka 750 kronor.

¹ Skrivelsen, som av fullmäktige överlämnats till 1934 års bankoutskott, är här utesluten.

I 2:a lönegraden finnas enligt tjänsteförteckningen fem tjänster, samtliga vid huvudkontoret. En av dessa är ställd vakant sedan ungefär ett år tillbaka. Innehavarna av tjänsterna i denna lönegrad bestrida i stor omfattning förordnande i högre lönegrad. Tjänsterna hava därför besatts med personal med samma kompetens, lägst normalskoleexamen, som fordras för tjänst i 7:e lönegraden. Överhuvud är det svårt att göra en sådan åtskillnad i fråga om arbetsuppgifterna, att vissa tjänster rättvisligen skulle kunna hänföras till 2:a lönegraden och andra till 7:e lönegraden. Fullmäktige föreslå därför, att tjänsterna i 2:a lönegraden må indragas i mån av de nuvarande innehavarnas befordran eller avgång. De torde därför böra föras på övergångsstat.

I detta sammanhang vilja fullmäktige nämna, att arbetet å riksbankens telefonväxel för närvarande bestrides av personal huvudsakligen tillhörande 2:a lönegraden. Fullmäktige hava emellertid för avsikt att söka träffa sådan anordning att för nämnda göromål anställa yrkestelefonister. Härigenom torde viss besparing kunna uppstå.

Ovan har berörts den förestående förflyttningen av sedeltryckeriet till särskild fastighet. I samband härmed torde en fullständig omorganisation av sedelkontoret komma att genomföras. Även eljest torde förändringar beträffande personalens antal och sammansättning kunna komma att föranledas av den pågående utredningen angående möjligheten att tekniskt omlägga arbetet på olika avdelningar. Dessa förändringar kunna föra med sig, att personal blir överflödigt, och att tjänster placeras i lägre lönegrader än de nuvarande. Å andra sidan kunna förändringar, exempelvis beträffande kontrollen, medföra ett ökat personalbehov. Fullmäktige få erinra, att antalen i tjänsteförteckningen upptagna tjänster få betraktas såsom maxima. I enlighet härmed gäller, att det vid varje tidpunkt står öppet för fullmäktige såväl att underlåta att tillsätta lediblen tjänst som även att ersätta sådan tjänst med tjänst i lägre lönegrad. Givetvis komma fullmäktige att vidtaga en prövning av möjligheterna i sådant avseende även utan samband med eventuella tekniska förändringar av den inre organisationen.»

De ovan av fullmäktige föreslagna förändringarna beträffande de i tjänsteförteckningen upptagna tjänsterna hava fullmäktige beräknat komma att medföra en årlig netto besparing av omkring 17,000 kronor. Härvid hade icke hänsyn tagits vare sig till den indragning av tjänster i 2:a lönegraden, som fullmäktige föreslagit, eller till anställandet av yrkestelefonister. Vidare hade fullmäktige i de nuvarande kostnaderna inräknat kostnaderna för de tre tjänsterna över stat i 26:e lönegraden.

Fullmäktige erinrade härefter, att *i särskilda bestämmelser angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk* lämnades föreskrifter, som beträffande verkställande styrelseledamöter reglerade deras rätt att innehava annan tjänst samt deras semester, lön under sjukdom m. m. Fullmäktige ansåge, att berörda bestämmelser även borde gälla för föreståndare för direktionsavdelning, varvid tjänstledighetsavdraget för dessa borde fastställas till enahanda belopp som för verkställande styrelseledamot vid något av de mindre avdelningskontoren.

Enligt fullmäktiges uppfattning borde jämväl vissa andra ändringar i nu förevarande bestämmelser vidtagas. I sådant avseende anförde fullmäktige följande:

»I avlöningsreglementet under 3 kap. intagna bestämmelser avse endast sådana ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom fullmakt eller konstitutorial, men däremot icke tjänstemän, tillsatta genom förordnande. I realiteten tillämpas dock vissa av ifrågavarande bestämmelser i tillämpliga delar jämväl för de tjänstemän, som tillsätts genom förordnande, det vill säga verkställande styrelseledamöterna vid riksbankens avdelningskontor. Med hänsyn härtill synes fullmäktige lämpligt, att det uttryckligen angives, att ifrågavarande bestämmelser i avlöningsreglementet i tillämpliga delar skola gälla jämväl för de i 2 kap. omnämnda tjänstemännen. I sådant fall erfordras icke vidare de bestämmelser, som intagits under I 3 c)—e) i ovannämnda särskilda bestämmelser angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk.

Enligt samma tillämpningsbestämmelser äga fullmäktige, där de finna särskilda omständigheter sådant påkalla, tilldela lämpliga arvoden åt tjänstemän inom avdelningen för riksbankens utrikes affärer, liksom ock fullmäktige äga, därest till föreståndare för vården av stora förvaringsvalvet vid huvudkontoret förordnas tjänsteman i annan lönegrad än den trettionde, tilldela sådan tjänsteman ett särskilt arvode av högst 900 kronor för år.

Med stöd av detta bemyndigande hava fullmäktige tilldelat tjänstemän å de utländska avdelningarna arvoden, vilka för närvarande uppgå till ett sammanlagt belopp av 11,100 kronor.

Ovan har berörts, att i samband med en uppflyttning i högre löneställning av vissa tjänster arvoden å tillhoppa 2,400 kronor skulle indragas. Även i fråga om återstående arvoden torde vissa nedsättningar av fullmäktige komma att successivt genomföras.

När fullmäktige erhöilo bemyndigande att tilldela tjänstemännen å den utländska avdelningen särskilda arvoden, torde detta hava ansetts motiverat av de stora krav beträffande arbetsförmåga och kunskaper, speciellt i främmande språk, som ställdes på ifrågavarande tjänstemän. Enligt fullmäktiges mening gäller dock, i varje fall numera, att minst lika stora anspråk, även vad beträffar språkkunskaper, måste ställas på tjänstemän jämväl å andra avdelningar än de utländska. I vissa fall fordras specialkunskaper inom andra ämnesområden än främmande språk. Med hänsyn härtill anse fullmäktige lämpligt, att ifrågavarande bemyndigande för fullmäktige att tilldela särskilda arvoden utvidgas därhän, att sådana arvoden må kunna tilldelas tjänstemän även å andra avdelningar än de utländska. Fullmäktige hemställa därför, att ifrågavarande bemyndigande erhåller nedan angivna generella avfattning, varigenom det även kommer att innefatta eventuellt arvode till föreståndaren för vården av stora förvaringsvalvet. Det förutsättes, att fullmäktiges ifrågavarande rätt skulle begränsas till att avse ett belopp av högst 10,000 kronor för år. För närvarande är beloppet icke begränsat.»

I sin nu ifrågavarande skrivelse framlade fullmäktige vidare vissa förslag till ändring i gällande bestämmelser i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänsteman vid riksdagens verk. Fullmäktige yttrade härutinnan följande:

»I dessa bestämmelser föreskrives, att för tjänsteman, vilken innehar förordnande såsom verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor skall i pensionshänseende gälla vad i nämnda bestämmelser är stadgat, därvid verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoren i Göteborg och Malmö skall anses tillhöra 30:e lönegraden och annan verkställande styrelseledamot 28:e lönegraden.

Ovan har berörts, att arvudet till verkställande styrelseledamot vid vart och ett av de 23 mindre avdelningskontoren utgår med 12,000 kronor för år och att högsta lönen för bankokommissarie vid huvudkontoret uppgår till 11,940 kronor, vartill för de senare kommer provisoriskt dyrortstillägg å 240 kronor. Sistnämnda tjänstemän tillhöra 30:e lönegraden och åtnjuta pension enligt samma lönegrad.

Med hänsyn till det stora ansvar, som åvilar verkställande styrelseledamot även vid de mindre avdelningskontoren, och de anspråk, som ställas på dennes kvalifikationer, anse fullmäktige det befogat, att sådan tjänsteman även i pensionshänseende likställas med bankokommissarie vid huvudkontoret. För närvarande är sådan styrelseledamot berättigad till en årlig pension av 6,360 kronor, medan pensionen för kommissarie uppgår till 6,996 kronor. Ett likställande i berörda hänseende skulle således innebära en pensionsförhöjning av 636 kronor för år. För verkställande styrelseledamot vid kontoret i Göteborg och Malmö utgör för närvarande arvudet 15,000 kronor för år, således avsevärt mera än lönen till bankokommissarie. Fullmäktige vilja dock icke ifrågasätta någon förhöjning av pensionen för nämnda två styrelseledamöter.»

Slutligen upptogo fullmäktige i sin skrivelse den 5 april 1934 förslag till införande i *avlöningsbestämmelserna för fullmäktige i riksbanken samt ledamöterna i riksbankens direktion* av föreskrifter angående ersättning vid undersökning av riksbankens kontor m. m. Härom anförde fullmäktige:

»I § 19 av förslaget till reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning stadgas, att ersättning för resekostnad och traktamente, som för anledes av däri stadgad förrättning (avseende undersökning av riksbankens kontor m. m.) skall utgå enligt vad härom är särskilt stadgat. Det synes fullmäktige lämpligt, att bestämmelser angående sådan ersättning lämnas i de särskilda avlöningsbestämmelserna för fullmäktige i riksbanken samt ledamöterna i riksbankens direktion.

För närvarande utgår i dylikt fall dels ersättning för havda resekostnader, dels dagtraktamente efter 20 kronor om dagen.

Fullmäktige anse lämpligt, att bestämmelserna, som skola reglera rätten till ersättning i berörda avseenden, överensstämma med vad som är stadgat i gällande resereglemente. I överensstämmelse härmed hava fullmäktig såsom en ny paragraf (7) i förenämnda avlöningsbestämmelser infört föreskrifter angående ifrågavarande ersättning. Därvid har fullmäktig likställts med ordinarie befattningshavare, tillhörande avd. A.

I anledning av bestämmelsernas ökade innehåll föreslå fullmäktige även ändrad överskrift till desamma.»

Fullmäktiges hemställan. Med stöd av vad fullmäktige anförts i sin förenämnda skrivelse hemställde fullmäktige, att bankoutskottet ville utverka riksdagens bifall till att, med tillämpning från den 1 januari 1935,

avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk och den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen ävensom nedan angivna avlönings- och pensionsbestämmelser måtte erhålla följande ändrade lydelse:

1) Avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk.

5 §.

För följande befattningar utgår arvode, för år räknat, med nedan nämnda belopp:

föreståndare för direktionsavdelning (fullmäktiges sekretariat samt statistiska, kredit- och valutaavdelningarna)..	kronor 12,000
(Beträffande tjänsten såsom föreståndare för fullmäktiges sekretariat hänvisas till särskild anmärkning i tjänsteförteckningen.)	
verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor i Göteborg och Malmö	» 15,000
verkställande styrelseledamot vid annat riksbankens avdelningskontor	» 12,000

2) Tjänsteförteckning

angivande antalet ordinarie befattningar vid vederbörande verk ävensom för vissa av dessa befattningar de särskilda lönegrader, till vilka de äro hänförliga enligt den i 9 § av avlöningsreglementet intagna löneplan.

Verk och befattningar	Lönegrad enligt löneplanen
R i k s b a n k e n .	
29 tjänster med arvode enligt 5 § i reglementet	—
Anm. En av dessa tjänster, nämligen tjänsten såsom föreståndare för fullmäktiges sekretariat, skall intill bankosekreteraren C. Törnebladhs avgång tillhöra 30:e lönegraden.	
8 tjänster (såsom bankokommissarie)	30
se ovanstående anm.	
1 tjänst	27
11 tjänster	26
21 tjänster	24
74 tjänster	22
24 tjänster	20
23 tjänster	18
28 tjänster	17
73 tjänster	16
2 tjänster (såsom övervaktmästare, tillika brandmästare och maskinist)	15
1 tjänst (såsom förste bankvaktmästare, tillika vice brandmästare)	12
13 tjänster (därav 1 tjänst såsom biträdande maskinist)	11
1 tjänst (såsom förste chaufför)	8
43 tjänster (därav 1 tjänst såsom chaufför, 1 tjänst såsom förste eldare och 31 tjänster såsom bankvaktmästare)	7
23 tjänster (såsom bankvaktmästare)	6
2 tjänster (såsom gårdskarlar)	5

3) Särskilda bestämmelser

angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk.

I. Riksbanken.

1. Tjänsteman vid — — — i riksbanken.
 2. Med befattning — — — i riksbanken.
 3. a) Tjänsteman, å vilken bestämmelserna i 2 kap. avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk äga tillämpning, äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under 45 dagar.

b) Därest tjänsteman, som omförmäles i a), av behörigen styrkt sjukdom hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortat arvode under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej fullmäktige för särskilt fall finna skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å arvodet vidkännas ett tjänstledighetsavdrag till belopp för dag räknat, utgörande för verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoret i Göteborg eller Malmö 12 kronor och för föreståndare för direktionensavdelning samt verkställande styrelseledamot vid annat avdelningskontor än i Göteborg eller Malmö 10 kronor.

c) De i 15, 16 § 2—4, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 26 och 27 §§ i avlöningsreglementet meddelade bestämmelserna för ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom fullmakt eller konstitutorial, skola i tillämpliga delar gälla för i a) omförmäld tjänsteman.

Beträffande ersättning i förekommande fall till vikarie för sist omförmälda tjänsteman skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i 19 § uti avlöningsreglementet.

4. Felräkningspenningar må — — — tjugutre kassörer.

5. Fullmäktige äga — — — av materielen.

6. Utöver vad i avlöningsreglementet förutsättes äga fullmäktige, där de finna särskilda omständigheter sådant påkalla, tilldela tjänstemän i riksbanken lämpliga arvoden, dock att högst 10,000 kronor för år må användas för sådant ändamål.

4) Bestämmelser

i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk.

2 §.

För tjänsteman, vilken innehar förordnande såsom verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor, skall i pensionshänseende gälla vad i 3—14 §§ här nedan är stadgat, därvid verkställande styrelseledamot skall anses tillhöra 30:e lönegraden.

5) Bestämmelser

angående avlöning m. m. för fullmäktige i riksbanken samt ledamöter i riksbankens direktion.

(§§ 1—6 oförändrade)

§ 7.

Mom. 1. Vid resa för förrättning i riksbankens ärenden äger fullmäktig samt ledamot i riksbankens direktion åtnjuta ersättning för därav för-

anledd resekostnad ävensom traktamentsersättning enligt följande grunder:

a) Vid resa inom riket utgår traktamentsersättning med 16 kronor för dag och 9 kronor för natt. Med dag avses tiden mellan klockan 6 och klockan 24 och med natt den övriga delen av dygnet.

Traktamentsersättning utgår icke för dag eller natt, varav högst en timme tagits i anspråk. För dag, varav mer än en timme men högst sex timmar tagits i anspråk, utgår traktamentsersättning med hälften av ovan för dag angivna ersättning. För natt utgår ej traktamentsersättning i sådant fall, då förrättningsman på riksbankens bekostnad innehar sovplats å järnväg eller liggplats å fartyg; dock att vad nu sagts icke skall gälla beträffande natt, under vilken förrättningsman ankommer till eller avreser från förrättnings- eller överliggningsort.

b) Vid resa utom riket utgår traktamentsersättning med belopp, som fullmäktige med hänsyn till omständigheterna finna skäligt.

Mom. 2. Vid resa för inträde i tjänstgöring såsom fullmäktig och vid återresa efter slutad tjänstgöring äger suppleant åtnjuta ersättning för därav föranledd resekostnad ävensom traktamentsersättning enligt vad ovan i mom. 1 stadgas.

6) Övergångsavlöningsstat.

Huvudkontoret.

Lönegrap

1 tjänst såsom bankosekreterare och ombudsman	30
4 tjänster såsom skrivbiträden	2

Avdelningskontoret i Göteborg.

Personligt avlöningstillägg å 100 kronor till vaktmästaren Gustaf Alfred Hansson.

Bankoutskottets skrivelse till fullmäktige den 15 juni 1934.

De i fullmäktiges skrivelse den 5 april 1934 innefattade förslagen föranledde icke någon framställning från bankoutskottet till 1934 års riksdag. I skrivelse till fullmäktige den 15 juni 1934 erinrade utskottet, att nämnda riksdag uppdragit åt fullmäktige att låta verkställa utredning angående organisationen av riksbankens avdelningskontor. Då resultatet av denna utredning kunde komma att påkalla jämkningar i det av fullmäktige framlagda organisationsförslaget, hade utskottet icke funnit lämpligt att upptaga förslaget till behandling. Enligt utskottets mening borde frågan om erforderliga ändringar i organisationen av riksbanken i dess helhet företagas till prövning och avgörande i ett sammanhang. Med hänsyn härtill och då, såvitt utskottet kunnat finna, någon särskild olägenhet icke skulle uppstå för riksbanken av ett uppskov med ståndpunkttagandet beträffande övriga i fullmäktiges förevarande framställning innefattade förslag, hade utskottet funnit framställningen icke föranleda någon utskottets åtgärd. Utskottet uttalade vidare såsom önskvärt, att, innan fullmäktige efter förnyat övervägande inkomme med förslag i ämnet, tillfälle bereddes lönenämnden för riksdagens verk att avgiva

yttrande i ärendet. Slutligen anförde utskottet, att under erinran att fullmäktige förordnat, bland annat, en indragning av fyra ordinarie befattningar i 16:e lönegraden vid huvudkontoret, att hinder icke mötte för fullmäktige att tillsvidare ställa ifrågavarande befattningar vakanta.

Yttrande av lönenämnden för riksdagens verk.

Genom beslut den 17 december 1934 anhöllo fullmäktige om lönenämndens för riksdagens verk yttrande över sitt till 1934 års bankoutskott ingivna förslag jämte däri av fullmäktige vid sammanträde ovanberörda dag beslutade jämkningar. Beträffande dessa jämkningar hänvisas till härvid fogat utdrag av protokoll vid fullmäktiges sammanträde (*Bilaga A*). Samtidigt remitterade fullmäktige till nämnden en inom riksbanken verkställd, den 13 december 1934 dagtecknad utredning rörande organisationen av riksbankens avdelningskontor.

Lönenämnden avgav den 20 december 1934 yttrande i de till nämnden hänskjutna frågorna. Beträffande fullmäktiges förslag till ändringar i gällande avlöningsreglemente m. m. har lönenämnden anfört följande:

»Vad först angår fullmäktiges förslag rörande *ändring av avlöningsreglementet m. m.* har detsamma i följande avseenden givit lönenämnden anledning till erinringar eller uttalanden.

Enligt fullmäktiges förslag skulle föreståndarna för fullmäktiges sekretariat, statistiska avdelningen samt kredit- och valutaavdelningarna, tillsättas genom förordnande. Genom den föreslagna anordningen skulle fullmäktige beredas större frihet vid tillsättandet av nämnda föreståndartjänster än som eljest såsom regel vore möjligt, varjämte fullmäktige skulle erhålla ökad möjlighet att entlediga tjänstinnehavare, som funnits icke kunna på ett tillfredsställande sätt fullfölja sina åligganden.

Lönenämnden är icke övertygad om behovet av den föreslagna anordningen med inrättandet av här ifrågavarande förordnandetjänster. Enligt bankoreglementet skola fullmäktige vid tillsättande av alla befattningar antaga den, som för tjänsten är mest skicklig och passande. Fullmäktige hava alltså redan nu möjlighet att, om så skulle befinnas erforderligt, tillsätta tjänst inom banken antingen med tjänsteman därstädes, som icke står i tur att vinna befordran eller med person, som icke förut är anställd inom banken. Härtill kommer, att under alla förhållanden en ordinarie fullmaktstjänst i 30:e lönegraden måste vara lättare att få besatt med kvalificerad person än en förordnandetjänst med i stort sett samma avlöningsförmåner. I regel torde det också hava varit möjligt för fullmäktige att inom ramen av det nuvarande avlöningssystemet på ett tillfredsställande sätt tillgodose rekryteringen av föreståndarbefattningarna för de olika avdelningarna inom banken. Och vad angår möjligheten för fullmäktige att från befattning entlediga tjänsteman, som i de undantagsfall, då han befines vara olämplig, torde i detta sammanhang erinras, att fullmäktige — fränsett dem enligt gällande pensionsbestämmelser och avlöningsreglemente tillkommande befogenheter — genom omflyttning inom verket böra kunna ernå en mera lämplig placering av sådan tjänsteman, även om det i praktiken kan vara förenat med

vissa svårigheter att tillämpa en dylik anordning. Det lärer vidare icke gärna kunna uppdragas någon fast gräns mellan de avdelningar inom banken, vilkas föreståndare böra tillsättas genom fullmakt å ena sidan och genom förordnande å andra sidan.

Med hänsyn till vad sålunda anförts finner lönenämnden tveksamt, huruvida tillräckliga skäl föreligga för införande, på sätt fullmäktige ifrågasatt, i riksbankens avlöningssystem av nya förordnandetjänster. Då emellertid den föreslagna anordningen för huvudkontorets del är oprövd och det således icke är uteslutet, att förslaget kan vara ägnat att öka möjligheten för fullmäktige att vid varje tidpunkt hava ifrågasvarande befattningar på ett fullt tillfredsställande sätt besatta, har lönenämnden icke velat motsätta sig ett genomförande av detsamma. Lönenämnden vill jämväl medgiva, att, då det gäller en så grannliga fråga som entledigande eller förflyttning av befattningshavarna, förslaget med förordnandetjänster kan innebära vissa fördelar.

Med avseende å den vid avlöningsreglementet fogade *tjänsteförteckningen* innefattar fullmäktiges förslag den ändringen, att de i förteckningen upptagna tjänsterna ej vidare skola fördelas på de fyra olika kontorsgrupperna, nämligen huvudkontoret, avdelningskontoren i Göteborg och Malmö samt övriga avdelningskontor, utan i stället sammanföras i en gemensam grupp, avseende banken såsom en enhet. Fullmäktiges förslag åsyftar att bereda ökad handlingsfrihet beträffande tjänsternas fördelning på de olika kontoren.

Mot den föreslagna anordningen har lönenämnden i sak icke något att erinra. Beträffande den formella uppställningen av tjänsteförteckningen synes dock böra iakttagas, att befattningarnas benämningar inom de olika lönegraderna, på sätt för närvarande är fallet i fråga om samtliga riksdagens verk, utsättas i tjänsteförteckningen för riksbanken.

Enligt det föreliggande förslaget skulle fullmäktiges och ombudsmannens expeditioner utbytas mot ett fullmäktiges sekretariat och en ombudsmansexpedition. Såsom skäl härför hava fullmäktige anført, att arbetsbördan så väsentligt utökats, att det visat sig föreligga svårigheter att med nuvarande organisation medhinna handläggningen av arbetsuppgifterna.

Lönenämnden delar fullmäktiges uppfattning om lämpligheten av den föreslagna uppdelningen.

Å ombudsmansexpeditionen skulle enligt förslaget tjänstgöra en ombudsman i 27:e lönegraden och en biträdande ombudsman i 22:a lönegraden. Den lönegradsplacering, som sålunda skulle givas de befattningshavare, på vilka skulle läggas ansvaret för handläggningen av de juridiska ärendena vid riksbankens såväl huvudkontor som samtliga avdelningskontor utom tre, synes lönenämnden icke vara fullt tillfredsställande avvägd. Detta omdöme torde vara befogat icke blott i jämförelse med placeringen av bankens övriga tjänstemän i mera ansvarsfull ställning, utan även med hänsyn till de arbetsuppgifter, som skulle åvila ifrågasvarande tjänstemän. Enligt förslaget skulle efter uppdelningen av fullmäktiges och ombudsmannens expeditioner den juridiskt utbildade personalen å nämnda expedition minskas från fyra till två tjänstemän. Med hänsyn härtill och då föreståndaren för expeditionen (bankosekretären och ombudsmannen i 30:e lönegraden) är föreslagen till indragning torde kunna förutsättas, att en ökning av arbetsuppgifterna såväl kvalitativt som kvantitativt uppkommer för de två kvarstående tjänstemännen. Enligt lönenämndens uppfattning måste det därför vara fullt

försvärligt, att dessa tjänstemän placeras i en högre löneställning än fullmäktige velat ifrågasätta. Beträffande ombudsmannen synes en placering i 28:e lönegraden kunna väl motiveras. Lönenämnden vill erinra, att statskontorets ombudsman, med vilken riksbankens ombudsman närmast synes kunna jämföras, är placerad i denna lönegrad. Vad därefter angår biträdande ombudsmannen är att märka, att av denne måste fordras samma kvalifikationer som av ombudsmannen. På de båda ombudsmännen komma nämligen i stort sett att falla samma arbetsuppgifter och under ombudsmannens ledigheter har biträdande ombudsmannen att uppehålla ombudsmannens befattning. Det är därjämte av vikt att löneförmånerna för biträdande ombudsmannen så avvägas, att svårigheter icke uppkomma att vid en eventuellt nyanställning till befattningen förvärva en fullt kompetent person. På grund härav vill lönenämnden för sin del förordna, att befattningen såsom biträdande ombudsman placeras i 24:e lönegraden. Ett ytterligare stöd för en sådan placering synes ligga däri, att fullmäktige beträffande placeringen av de två å valutaavdelningen och utrikesavdelningens expedition tjänstgörande befattningshavare, som i likhet med biträdande ombudsmannen äro närmaste män åt avdelningsföreståndare, föreslagit en placering i 24:e lönegraden. Såsom framgår av förslaget hava fullmäktige förutsatt, att de nuvarande innehavarna av befattningarna såsom sekreterare och aktuarie utan ansökan konstitueras till ombudsman respektive biträdande ombudsman. Oaktat lönenämnden förordat en högre lönegradsplacering av sistnämnda befattningar än fullmäktige ifrågasatt, anser lönenämnden detta icke böra utgöra något hinder för att konstitutorial å ifrågavarande tjänster utan ansökan utfärdas för sekreteraren respektive aktuarien.

Fullmäktige hava föreslagit, att antalet kammarskrivartjänster i 16:e lönegraden, för närvarande sjuttiosju, skulle minskas med fem till sjuttio två. De befattningar, som skulle indragas, äro fyra vid huvudkontoret (sedelkontoret) och en vid avdelningskontoret i Norrköping, vilken sistnämnda befattning dock sedan flera år stått vakant.

Lönenämnden vill för sin del uttala, att till undvikande av att befordringsutsikterna för bankens stora icke-ordinarie personal försämras man bör framgå med försiktighet beträffande indragning av kammarskrivartjänster. Härvid utgår lönenämnden även ifrån, att den nuvarande särskilt vid vissa kontor framträdande minskningen av arbetsbördan skall visa sig vara av övergående natur och att behov inom kort kan uppstå av flera kammarskrivartjänster än fullmäktige nu finna nödvändiga. I detta sammanhang vill lönenämnden erinra, att, därest personalen icke kan effektivt utnyttjas, fullmäktige äga befogenhet att ställa icke erforderliga befattningar vakanta. Enligt lönenämndens uppfattning bör antalet kammarskrivartjänster i 16:e lönegraden sättas något högre än vad fullmäktige föreslagit och har nämnden således stannat vid att ett antal av sjuttiosex tillsvidare får anses lämpligt.

Vad härefter angår befattningarna såsom kameralt biträde i 7:e lönegraden och skrivbiträde i 2:a lönegraden hava fullmäktige föreslagit, att de förra skola minskas från tjugutvå till fjorton samt att de senare, vilka för närvarande äro fem, varav en vakant, skola i mån av nuvarande innehavarnas befordran eller avgång indragas och därför uppföras på övergångsstat.

I avseende härå vill lönenämnden framhålla, att riksgäldskontorets organisationskommitté i sitt den 5 december 1934 avgivna utlåtande föreslagit uppflyttning av de å riksgäldskontorets stat uppförda tre befatt-

ningarna i 2:a lönegraden till 4:e lönegraden; och skulle hela antalet befattningshavare i sistnämnda lönegrad därstädes ökas från nuvarande åtta till tjugo. Detta förslag, som tillstyrkts av lönenämnden, har främst motiverats därmed, att någon skillnad i de arbetsuppgifter, som åvilade riksgäldskontorets befattningshavare i nämnda två lönegrader, icke föreläge. Å riksbankens stat finnas för närvarande icke uppförda några befattningar i 4:e lönegraden. Lönenämnden föreställer sig emellertid, att även inom riksbanken behov måste förefinnas av personal i den ställning, varom här är fråga, nämligen biträden för utförande av renskrivnings- och enklare räknearbeten. Då det emellertid icke synes vara lämpligt och därjämte skulle kunna medföra svårigheter att urskilja nämnda arbeten från det övriga bankarbetet, borde ifrågavarande kontorsbiträden jämväl deltaga i arbetet med uppräknig och sortering av sedlar m. m. eller annat dylikt arbete. Vid sådant förhållande synes anledning saknas att nu indraga ifrågavarande befattningar i 2:a lönegraden utan böra dessa, i likhet med vad föreslagits beträffande riksgäldskontoret, ersättas med befattningar i 4:e lönegraden. Till sistnämnda lönegrad torde jämväl böra hänföras fyra av de fjorton kameralbiträdesbefattningar, som av fullmäktige föreslagits skola bibehållas och vilka för närvarande äro vakantsatta men avsedda för placering vid avdelningskontoreu i Göteborg och Malmö.

Lönenämnden får alltså för sin del förorda, dels att antalet kameralbiträdesbefattningar i tjänsteföreckningen upptages till tio, dels att befattningen såsom skrivbiträde i 2:a lönegraden uteslutes ur tjänsteföreckningen för riksbanken, dels ock att i förteckningen upptagas åtta kontorsbiträdesbefattningar i 4:e lönegraden. I detta sammanhang vill emellertid lönenämnden i anslutning till vad ovan sagts i fråga om behovet av arbetskraft för utförande av mindre kvalificerat arbete i riksbanken hemställa, att fullmäktige ville taga under övervägande frågan om lämpligheten av att inrätta ytterligare kontorsbiträdesbefattningar utöver vad lönenämnden föreslagit.

Fullmäktiges förslag till ändrad lydelse av 2 § i gällande *bestämmelser i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk* avser endast verkställande styrelseledamöter vid riksbankens avdelningskontor. Däremot hava fullmäktige icke framlagt något förslag rörande grunderna för pensionering av föreståndare för direktionsavdelning.

Lönenämnden, som förutsätter att denna fråga upptages till prövning av den av delegerade för riksdagens verk den 26 september 1934 tillsatta kommittén för revision av ovannämnda pensionsbestämmelser, har ansett sig icke böra till behandling upptaga denna fråga.»

Lönenämndens ordförande, bankofullmäktigen Amnér, som deltagit i behandlingen av ärendet inom fullmäktige, har icke biträtt lönenämndens förslag i de delar, detsamma avviker från fullmäktiges förslag.

Fullmäktiges framställning den 18 mars 1935.

I skrivelse den 18 mars 1935 hava fullmäktige, efter att hava haft de till 1934 års bankoutskott avgivna förslagen under omprövning, för utskottet änyo framlagt dessa förslag (i det följande benämnda »1934 års

förslag») med de modifikationer, vartill den förnyade granskningen och lönenämndens yttrande givit anledning. Tillika hava fullmäktige i särskild skrivelse till utskottet ingivit förslag till indragning av två avdelningskontor.

I förenämnda skrivelse den 18 mars 1935 hava fullmäktige anfört följande:

»I den följande framställningen behandlas de olika frågorna med iakttagande av samma indelning som i 1934 års förslag.

Avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk.

Ang. tillsättandet av tjänst såsom föreståndare för direktionsavdelning.

Enligt 1934 års förslag skulle föreståndarna för fyra avdelningar vid huvudkontoret, nämligen fullmäktiges sekretariat, statistiska avdelningen samt kredit- och valutaavdelningarna tillsättas genom förordnande i överensstämmelse med det system, som tillämpas vid utseende av verkställande styrelseledamöter vid avdelningskontoren.

Lönenämnden ställer sig tveksam beträffande behovet av den föreslagna anordningen men vill icke motsätta sig densamma.

Fullmäktige hava icke av lönenämndens uttalande funnit anledning frångå sitt förslag i ämnet. Den föreslagna anordningen har under många år prövats beträffande verkställande styrelseledamöterna vid avdelningskontoren och är, enligt fullmäktiges mening samt i överensstämmelse med vad lönenämnden medgiver, ägnad att öka möjligheterna att vid varje tidpunkt hava ifrågavarande viktiga befattningar besatta på ett fullt tillfredsställande sätt.

Tjänsteförteckningen.

Ang. utsättandet av benämningar å tjänsterna.

Beträffande uppställningen av tjänsteförteckningen anser lönenämnden, med avvikelse från fullmäktiges förslag, att benämningarna å tjänsterna inom de olika lönegraderna skola utsättas. Saken är av ringa vikt, därest man förutsätter, att fullmäktige, trots utsättandet av tjänsternas benämningar, äga sådan rörelsefrihet, att fullmäktige inom samma lönegrad kunna förändra en revisorstjänst till en bokhållartjänst etc. Under denna uttryckliga förutsättning hava fullmäktige icke något att erinra mot lönenämndens ståndpunkt.

Ang. antalet tjänster i de olika lönegraderna.

Beträffande tjänsteförteckningen har nedan hänsyn icke tagits till fullmäktiges förslag om nedläggande av vissa avdelningskontor. Sistnämnda förslag utmynnar i en hemställan, att fullmäktige måtte få i uppdrag att vidtaga de åtgärder, som erfordras i samband med kontorens nedläggande. Såsom en av dessa åtgärder torde fullmäktige, i händelse förslaget bifalles, få inkomma med framställning angående de ändringar i tjänsteförteckningen, som bliva en följd av kontorsindragningen.

30:e lönegraden. I 1934 års förslag erinrades, att i 30:e lönegraden finnes en tjänst över stat, nämligen såsom kontrollant å sedeltryckeriet. Ehuru denna tjänst icke kunde undvaras, ville fullmäktige då icke föreslå, att densamma fördes på ordinarie stat. Fullmäktige anförde, att här-

med syntes böra anstå till år 1935, då fullmäktige skulle inkomma med förslag till ordnande av kontrollen över det nya sedeltryckeriet.

Fullmäktige hava låtit uppgöra förslag till nya instruktioner, avseende såväl sedeltryckeriet som Tumba bruk. Dessa komma att inom den närmaste tiden föreläggas bankoutskottet. Beträffande tryckeriet förutsattes härvid, att kontrollanttjänsten blir varaktig. I anledning härav föreslås fullmäktige, att nämnda tjänst upptages i tjänsteförteckningen. Antalet tjänster i 30:e lönegraden skulle således bliva nio i stället för åtta enligt 1934 års förslag.

27:e lönegraden. Enligt 1934 års förslag skulle i 27:e lönegraden finnas en tjänst, nämligen ombudsmanstjänsten.

Lönenämnden har funnit denna placering (liksom lönegradsplaceringen av tjänsten såsom biträdande ombudsman, vilken beröres nedan under 22:a lönegraden) vara icke fullt tillfredsställande avvägd. Lönenämnden utgår ifrån att genom det föreslagna inrättandet av en självständig ombudsmansexpedition arbetsuppgifterna för de föreslagna två ombudsmännen skulle ökas såväl kvalitativt som kvantitativt. Härav borde vad beträffar ombudsmanstjänsten följa, att denna skulle placeras i högre lönegrad än den av fullmäktige föreslagna 27:e. Nämnden anser 28:e lönegraden kunna väl motiveras.

Enligt fullmäktiges mening komme arbetsbördan icke att kvantitativt ökas för den tjänsteman (för närvarande i 26:e lönegraden), som enligt förslaget bleve ombudsman. Däremot finge han ökat ansvar, och med hänsyn härtill hava fullmäktige föreslagit en förhöjning från 26:e till 27:e lönegraden. En ytterligare förhöjning kunna fullmäktige för närvarande icke tillstyrka. Därest fullmäktige i framtiden finna behov av särskild juridisk expertis, för vilken högre förmåner böra ifrågakomma, skola fullmäktige återkomma till frågan.

22:a lönegraden. Enligt 1934 års förslag skulle tjänsten såsom biträdande ombudsman placeras i 20:e lönegraden. Till biträdande ombudsman skulle den nuvarande kanslisten konstitueras utan ansökan. Mot placeringen av nämnda tjänst i 20:e lönegraden hava erinringar framförts.

Lönenämnden för riksdagens verk har förordat, att tjänsten skulle hänföras till 24:e lönegraden. Nämnden anför bland annat att på biträdande ombudsmannen skulle i stort sett falla samma arbetsuppgifter som på ombudsmannen. Det vore vidare av vikt, att löneförmånerna för biträdande ombudsmannen så avvägdes, att svårigheter icke uppkomme att vid eventuell nyanställning till befattningen förvärva en fullt kompetent person.

Riksbankstjänstemännens förening har i promemoria till bankoutskottet vid 1934 års riksdag anført bland annat, att det i nu förevarande läge vore fullt berättigat att placera ifrågavarande tjänst åtminstone i 22:a lönegraden.

De synpunkter, som sålunda framförts, voro givetvis icke främmande för fullmäktige vid avgivandet av 1934 års förslag. Fullmäktige ansågo emellertid, ehuru efter någon tvekan, att en placering i 20:e lönegraden kunde tills vidare anses lämplig för tjänsten såsom biträdande ombudsman. Då emellertid på grund av anordning, som beröres nedan under »20:e lönegraden», en uppflyttning av tjänsten till 22:a lönegraden icke behöfve medföra utgiftsökning för riksbanken, vilja fullmäktige icke motsätta sig en sådan förhöjning. Fullmäktige föreslås således, att tjänsten såsom biträdande ombudsman placeras i 22:a lönegraden. Härvid torde,

med avvikelse från 1934 års förslag, böra förutsättas, att den nuvarande aktuarien, som redan tillhör 22:a lönegraden, och som är betydligt äldre i tjänsten än den i 17:e lönegraden placerade kanslisten, utan ansökan konstitueras till biträdande ombudsman.

På grund av vad nedan föreslås under »20:e lönegraden» föranleder nyssnämnda uppflyttning icke någon ökning av antalet tjänster i 22:a lönegraden enligt 1934 års förslag.

20:e lönegraden. Vid omorganisationen av de nuvarande expeditionerna för fullmäktige och ombudsmannen bör eftersträvas, att därvarande personal med juridisk kompetens erhåller en placering, där banken kan tillgodogöra sig dess utbildning. Att överföra denna personal, som anställdes för speciellt arbete, till bankavdelningarna, synes så vitt möjligt böra undvikas, bland annat av befogad hänsyn till ifrågavarande tjänstemän.

Enligt 1934 års förslag skulle å fullmäktiges sekretariat finnas en tjänst i 22:a lönegraden. Det var fullmäktiges avsikt att å denna tjänst placera aktuarien. Därest denne enligt ovanstående förslag bleve biträdande ombudsman, synes kanslisten böra erhålla oförmälda tjänst å sekretariatet. Med hänsyn till att kanslisten tillhör 17:e lönegraden och saknar bankteknisk rutin och erfarenhet, vilka egenskaper innehavaren av nämnda 22:a-gradtjänst borde besitta, synes det fullmäktige lämpligt, att tjänsten i varje fall tills vidare hänföres till en lägre grad än den 22:a, lämpligen då den 20:e. Under sålunda angivna förhållanden få fullmäktige för närvarande inskränka sig till att, med avvikelse från 1934 års förslag, föreslå, att å fullmäktiges sekretariat inrättas en tjänst i 20:e (i stället för 22:a) lönegraden, och att den nuvarande kanslisten utan ansökan konstitueras till denna tjänst.

Förslaget innebär icke någon förändring i antalet tjänster enligt 1934 års förslag.

16:e lönegraden. Enligt 1934 års förslag skulle antalet tjänster i 16:e lönegraden utgöra sjuttiotre. Fullmäktige hava därefter beslutit föreslå en ytterligare minskning av detta antal, nämligen genom indragning av en sedan flera år vakant kammarskrivartjänst vid avdelningskontoret i Norrköping. Antalet skulle således bliva sjuttiotvå.

Mot den föreslagna minskningen hava invändningar framförts av såväl lönenämnden som riksbankstjänstemännens förening. Båda dessa anföra, att man borde tillse, att befordringsutsikterna för den extra personalen icke försämrades. Lönenämnden hänvisar vidare till att, därest personalen icke kunde effektivt utnyttjas, fullmäktige ägde befogenhet att ställa tjänster vakanta. Nämndens förslag, som innebär, att antalet kammarskrivartjänster skulle fastställas till sjuttiosex, synes således avse att vidga ramen för fullmäktiges handlingsfrihet.

Riksbankens icke-ordinarie personal är för närvarande relativt stor, och dess befordringsutsikter torde med hänsyn till pågående strävanden att rationalisera bankens inre organisation och till förslaget att nedlägga avdelningskontor få anses mindre gynnsamma. Fullmäktige vilja dock fästa uppmärksamheten därpå, att i varje fall en del av de äldsta av de nuvarande extra ordinarie tjänstemännen haft möjlighet att vinna befordran till ordinarie tjänst, därest ifrågavarande tjänstemän velat söka ledigbliven dylik tjänst vid avdelningskontor.

Lönenämndens ovan antydda förslag avser möjligen att giva uttryck åt den tanken, att den 16:e lönegraden borde innehålla så många tjänster, att fullmäktige därigenom bereddes möjlighet att till kammarskrivare i 16:e lönegraden befordra extra ordinarie tjänsteman, som tjänstgjort visst an-

tal år och därunder visat sig förtjänt av dylik befordran. Antalet tillsatta tjänster i 16:e graden bleve således beroende av antalet extra ordinarie tjänstemän, som uppnått fastställd ålder för befordran. Samma tanke framfördes inom fullmäktige redan för ett par decennier sedan, men föranledde då icke någon åtgärd. De må gärna medgivas, att en sådan ordning innebure en mera rationell princip än vad för närvarande tillämpas, men då denna princip icke vunnit burskap inom statsförvaltningen, hava fullmäktige åtminstone icke för närvarande velat framlägga förslag i sådant syfte.

Vad beträffar den icke-ordinarie personalens storlek vilja fullmäktige icke underlåta nämna, att förhållandena kunna utveckla sig därhän, att riksbanken blir nödsakad att uppsäga ett antal av de yngsta befattningshavarna. En sådan reducering skapar en ändrad proportion mellan ordinarie personal och icke-ordinarie personal men inverkar givetvis icke på befordringsutsikterna. Att nu överväga i vad mån särskilda åtgärder böra vidtagas med hänsyn till befordringsförhållanden synes icke böra ske. Därmed bör i varje fall anstå, till dess riksdagen intagit ständpunkt i avdelningskontorsfrågan.

Fullmäktige få därför föreslå, att antalet tjänster i 16:e lönegraden fastställas till sjuttiotvå.

7:e och 2:a lönegraderna. Enligt tjänsteförteckningen finnas vid huvudkontoret fem tjänster i 2:dra lönegraden. När 1934 års förslag avlämnades, var en av dessa vakant. Enligt detta förslag skulle tjänsterna i 2:a lönegraden indragas. Fullmäktige hemställde därför, att de fyra besatta tjänsterna skulle föras på övergångsstat. Såsom motiv för indragningen anförde fullmäktige, att det vore svårt att göra en sådan åtskillnad beträffande arbetsuppgifterna, att vissa tjänster rättvisligen kunde hänföras till 2:a lönegraden och andra till 7:e lönegraden, d. v. s. kameralbitrådesgraden.

För närvarande är ytterligare en av tjänsterna i 2:a graden vakant.

Beträffande avdelningskontoren hava fullmäktige beslutit sådan avvikelser från 1934 års förslag, att möjlighet borde beredas att vid vartdera av kontoren i Göteborg och Malmö inrätta två kameralbitrådestjänster. Dessa skulle vid lämpliga tidpunkter tillsättas i samband med indragning av andra ordinarie eller icke-ordinarie tjänster.

Lönenämnden anser, att riksbanken har behov av tjänster i lägre lönegrad än den 7:e och föreslår inrättandet av ett antal tjänster i 4:e lönegraden, nämligen dels fyra, avsedda för huvudkontoret (i stället för samma antal tjänster i 2:a lönegraden), dels ock två för kontoret i Göteborg och två för kontoret i Malmö (i stället för de av fullmäktige vid dessa kontor föreslagna kameralbitrådestjänsterna).

Fullmäktige vilja icke motsätta sig inrättandet av tjänster i 4:e lönegraden i stället för de fyra 2:a gradstjänsterna. Därjämte synas vissa kameralbitrådestjänster kunna ersättas av tjänster i 4:e lönegraden. Fullmäktige åsyfta härmed fem tjänster, vilka enligt fullmäktiges mening skola placeras i sedelkontoret inom den nya tryckeribygnaden. Denna fråga kommer att ytterligare beröras i det förslag till instruktion för sedeltryckeriet m. m., som fullmäktige komma att framlägga för utskottet.

Fullmäktige förutsätta, att de nuvarande tre tjänstemännen i 2:a lönegraden skola utan ansökan konstitueras till tjänstemän i 4:e lönegraden.

Däremot kunna fullmäktige icke tillstyrka, att nyssnämnda tjänster vid kontoren i Göteborg och Malmö placeras i 4:e lönegraden. Med hänsyn till att innehavarna av dessa tjänster torde få deltaga i göromål av skif-

tande slag, däribland även mera ansvarsfulla sådana, vidhålla fullmäktige förslaget, att dessa tjänster böra placeras i 7:e lönegraden.

Fullmäktiges förslag innebär således,

att antalet tjänster för icke-vaktpersonal i 7:e lönegraden fastställs till nio (enligt 1934 års förslag: tio, vilket antal minskas med fem, som föras på övergångsstat, och ökas med två vid kontoret i Göteborg och två vid kontoret i Malmö),

att antalet tjänster i 4:e lönegraden fastställs till nio samt

att på övergångsstat föras 5 tjänster i 7:e lönegraden.

Särskilda bestämmelser

angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk.

Fullmäktige hava icke anledning ifrågasätta någon ändring i 1934 års förslag.

Bestämmelser

i fråga om rätt till pension för ordinarie tjänstemän vid riksdagens verk.

Fullmäktige komma att till delegerade för riksdagens verk göra särskild framställning med förslag till nya pensionsbestämmelser för riksbankens befattningshavare i allmänhet. Därvid kommer även att upptagas det önskemål, som framfördes i 1934 års förslag.

Bestämmelser

angående avlöning m. m. för fullmäktige i riksbanken samt ledamöter i riksbankens direktion.

Fullmäktige hava icke anledning ifrågasätta någon ändring i 1934 års förslag.»

Fullmäktiges hemställan. Med stöd av vad ovan anförts och under hänvisning till fullmäktiges framställning den 5 april 1934 till 1934 års bankoutskott med förslag till vissa ändringar i avlöningsreglementet för riksdagens verk m. m. hava fullmäktige hemställt, att bankoutskottet ville utverka riksdagens bifall därtill, att med tillämpning från och med den 1 juli 1935,

2 kap. av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk,

den vid nämnda avlöningsreglemente fogade tjänsteförteckningen för riksbanken,

de särskilda bestämmelserna angående tillämpning av nämnda avlöningsreglemente vad beträffar riksbanken,

avlöningsbestämmelserna för fullmäktige i riksbanken samt ledamöterna i riksbankens direktion ävensom

övergångsavlöningsstaten för riksbanken erhålla följande ändrade lydelse:

1) Avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk.

5 §.

För följande befattningar utgår *arvode*, för år räknat, med nedan nämnda belopp:

föreståndare för direktionsavdelning (fullmäktiges sekretariat samt statistiska, kredit- och valutavdelningarna).. kronor 12,000	
(Beträffande tjänsten såsom föreståndare för fullmäktiges sekretariat hänvisas till särskild anmärkning i tjänsteförteckningen.)	
verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor i Göteborg och Malmö	» 15,000
verkställande styrelseledamot vid annat riksbankens avdelningskontor	» 12,000.

2) Tjänsteförteckning

angivande antalet ordinarie befattningar vid vederbörande verk ävensom för vissa av dessa befattningar de särskilda lönegrader, till vilka de äro hänförliga enligt den i 9 § av avlöningsreglementet intagna löneplan.

Verk och befattningar	Lönegrad enligt löneplanen
R i k s b a n k e n .	
1 föreståndare för fullmäktiges sekretariat, arvode enligt 5 § i reglementet	—
Anm. Intill dess bankosekreteraren C. Törnebladhs avgång ur tjänst, skall denna tjänst tillhöra 30:e lönegraden. (Se övergångsavlöningsstaten)	
1 föreståndare för statistiska avdelningen, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 föreståndare för kreditavdelningen, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 föreståndare för valutaavdelningen, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoret i Göteborg, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoret i Malmö, arvode enligt 5 § i reglementet	—
23 verkställande styrelseledamöter vid övriga avdelningskontor, arvode enligt 5 § i reglementet	—
9 bankkommisarijer, varav 1 tjänstgörande såsom kontrollant vid riksbankens sedeltryckeri och sedelkontor	30
1 ombudsman	27
11 tjänstemän (1 sekreterare, 10 kamrerare)	26
21 kamrerare	24
74 tjänstemän (9 kamrerare, 1 biträdande ombudsman, 1 arkivarie, 4 registratorer, 5 revisorer, 4 korrespondenter, 12 kassörer, 1 föreståndare för sedelräkningsavdelningen, 1 föreståndare för mynträkningsavdelningen, 36 bokhållare)	22
24 tjänstemän (1 biträdande sekreterare, 23 kassörer)	20
23 registratorer	18
28 kammarskrivare	17
72 kammarskrivare	16
2 tjänstemän (1 övervaktmästare, tillika brandmästare, 1 maskinist)	15
1 förste bankvaktmästare, tillika vice brandmästare	12
13 tjänstemän (12 kontorsskrivare, 1 biträdande maskinist)	11
1 förste chaufför	8
42 tjänstemän (9 kameralbiträden, 31 bankvaktmästare, 1 chaufför, 1 förste eldare)	7
23 bankvaktmästare	6
2 gårdskarlar	5
9 kontorsbiträden	4

3) Särskilda bestämmelser

angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk.

I. Riksbanken.

1. Tjänsteman vid — — — i riksbanken.
2. Med befattning — — — i riksbanken.
3. a) Tjänsteman, å vilken bestämmelserna i 2 kap. avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk äga tillämpning, äger årligen, när det kan ske utan hinder för göremålens behöriga gång, åtnjuta semester under 45 dagar.
- b) Därest tjänsteman, som omförmäles i a), av behörigen styrkt sjukdom hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortat arvode under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej fullmäktige för särskilt fall finna skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å arvodet vidkännas ett tjänstledighetsavdrag till belopp för dag räknat, utgörande för verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoret i Göteborg eller Malmö 12 kronor och för föreståndare för direktionsavdelning samt verkställande styrelseledamot vid annat avdelningskontor än i Göteborg eller Malmö 10 kronor.
- c) De i 15 §, 16 § 2—4, 17, 18, 20, 22, 23, 25, 26 och 27 §§ i avlöningsreglementet meddelade bestämmelserna för ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom fullmakt eller konstitutorial, skola i tillämpliga delar gälla för i a) omförmäld tjänsteman.

Beträffande ersättning i förekommande fall till vikarie för sist omförmälda tjänsteman skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i 19 § uti avlöningsreglementet.

4. Felräkningspenningar må — — — tjugutre kassörer.
5. Fullmäktige äga — — — av materielen.
6. Utöver vad i avlöningsreglementet förutsättes äga fullmäktige, där de finna särskilda omständigheter sådant påkalla, tilldela tjänstemän i riksbanken lämpliga arvoden, dock att högst 10,000 kronor för år må användas för sådant ändamål.

4) Bestämmelser

angående avlöning m. m. för fullmäktige i riksbanken samt ledamöter i riksbankens direktion.

(§§ 1—6 oförändrade.)

§ 7.

Mom. 1. Vid resa för förrättning i riksbankens ärenden äger fullmäktig samt ledamot i riksbankens direktion åtnjuta ersättning för därav föranledd resekostnad ävensom traktamentsersättning enligt följande grunder:

- a) Vid resa inom riket utgår traktamentsersättning med 16 kronor för dag och 9 kronor för natt. Med dag avses tiden mellan klockan 6 och klockan 24 och med natt den övriga delen av dygnet.

Traktamentsersättning utgår icke för dag eller natt, varav högst en timme tagits i anspråk. För dag, varav mer än en timme men högst sex timmar tagit i anspråk, utgår traktamentsersättning med hälften av ovan

för dag angivna ersättning. För natt utgår ej traktamensersättning i sådant fall, då förrättningsman på riksbankens bekostnad innehar sovplats å järnväg eller liggplats å fartyg; dock att vad nu sagts icke skall gälla beträffande natt, under vilken förrättningsman ankommer till eller avreser från förrättnings- eller överliggningsort.

b) Vid resa utom riket utgår traktamentsersättning med belopp, som fullmäktige med hänsyn till omständigheterna finna skäligt.

Mom. 2. Vid resa för inträde i tjänstgöring såsom fullmäktig och vid återresa efter slutad tjänstgöring äger suppleant åtnjuta ersättning för därav föranledd resekostnad ävensom traktamentsersättning enligt vad ovan i mom. 1 stadgas.

5) Övergångsavlöningsstat.

	Lönegrad
1 tjänst såsom bankosekreterare och ombudsman	30
5 tjänster såsom kameralbiträden	7
Personligt avlöningstillägg å 100 kronor till vaktmästaren Gustaf Alfred Hansson vid avdelningskontoret i Göteborg.	

Vid fullmäktiges skrivelse var fogat protokollsutdrag, utvisande vid ärendets behandling inom fullmäktige uttalad *avvikande mening*. Nämn- da protokollsutdrag är bilagt detta utlåtande (*Bilaga B*).

Omorganisation av riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk.

Fullmäktiges framställning den 18 april 1935.

I skrivelse till bankoutskottet den 15 mars 1934 med förslag till nytt reglemente för riksbankens styrelse och förvaltning meddelade fullmäktige i riksbanken, att den beslutade förflyttningen av riksbankens sedeltryckeri till särskild fastighet, vilken förflyttning beräknades kunna äga rum under loppet av år 1935, syntes komma att påkalla ändringar av bestämmelserna för såväl sedeltryckeriet som pappersbruket. Fullmäktige förklarade sig hava för avsikt att till 1935 års bankoutskott, då förhållandena rörande det nya tryckeriet kunde bättre överblickas, inkomma med redogörelse för de ändringar och de åtgärder i övrigt, som kunde finnas erforderliga.

Med anledning härav hava fullmäktige i skrivelse den 18 april 1935 till utskottet överlämnat *dels* förslag angående omorganisation av riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk, *dels* av lönenämnden för riksdagens verk och delegerade för samma verk till fullmäktige avgivna yttranden över ett inom riksbanken upprättat den 28 mars 1935 dagtecknat förslag i ämnet (se *Bilagor C och D*), *dels* ock utdrag av fullmäktiges protokoll vid ärendets behandling den 18 april 1935 (se *Bilaga E*).

De åtgärder beträffande sedeltryckeriet och pappersbruket, som fullmäktige funnit erforderliga, innefatta följande spörsmål:

anordnandet av fullmäktiges förvaltning av sedeltryckeriet och pappersbruket,

anordnandet av den lokala förvaltningen av sedeltryckeriet och pappersbruket samt

löne- och pensionsförhållandena för tjänstemännen vid ifrågavarande inrättningar.

Beträffande fullmäktiges förvaltning av sedeltryckeriet och pappersbruket hava fullmäktige anfört följande:

»Enligt 2 § i lagen för Sveriges riksbank må riksbanken å sitt sedeltryckeri idka tryckerirörelse och vid sitt pappersbruk bedriva papperstillverkning. I bankoreglementet återfinnas bestämmelser rörande dessa två rörelsegrenar i §§ 15, 17 och 42.

Enligt § 15 äga fullmäktige att meddela erforderliga bestämmelser angående driften av sedeltryckeriet och pappersbruket; härvid skola beaktas föreskrifterna i de instruktioner och arbetsordningar, som av bankoutskottet fastställts för tryckeriet och bruket.

I § 17 andra stycket stadgas, att fullmäktige äga utse inom sig en fullmäktig för att enligt meddelade föreskrifter utöva tillsyn över riksbankens pappersbruk samt inför fullmäktige föredraga bruket rörande ärenden.

Slutligen hänvisas i § 42 beträffande personalen vid tryckeriet och Tumba bruk till nyssnämnda instruktioner och arbetsordningar samt, vad angår tjänstemännen vid Tumba bruk, till den för dessa gällande särskilda lönestaten.

Därest till i § 17 omfördä fullmäktig, som har att utöva tillsyn över pappersbruket, utses fullmäktig, som icke är direktionsledamot, åtnjuter denne fullmäktig ett i avlöningsstaten upptaget särskilt arvode av 1,500 kronor för år. Utses till nämnda funktion en direktionsledamot, utgår däremot till denne icke något särskilt arvode.

Såsom framgår av vad ovan anförts, saknas i bankoreglementet särskilda bestämmelser angående förvaltningen av sedeltryckeriet.

Sådana finnas i stället införda i den av bankoutskottet den 20 maj 1920 godkända instruktionen och arbetsordningen för tryckeriet. Enligt § 1 av instruktionen står sedeltryckeriet under riksbankens egen förvaltning och utgör en med sedelkontoret sidoordnad avdelning av riksbankens huvudkontor. Tillsynen över tryckeriet utövas och ärenden rörande detsamma föredragas inför fullmäktige av den av fullmäktiges deputerade, som har närmaste tillsynen över huvudkontorets övriga avdelningar.

För närvarande är deputeranden för avdelningskontoren utsedd att vara inspekterande fullmäktig för pappersbruket.

Så länge tryckeriet varit placerad inom samma fastighet som riksbankens huvudkontor och därjämte ansetts såsom en 'med sedelkontoret sidoordnad avdelning av riksbankens huvudkontor', har tillsynen över tryckeriet ålegat deputeraden för huvudkontoret. Efter tryckeriets förflyttning till annan fastighet inträda emellertid nya förhållanden, för vilka fullmäktige få lämna följande kortfattade redogörelse.

Sedelkontoret har för närvarande två huvudsakliga, av varandra oberoende arbetsuppgifter. Den ena av dessa avser tillverkningen av nya sedlar och den andra omhändertagandet av makulerade sedlar, som av bankens olika kontor indragas ur rörelsen. Sedelkontorets åligganden beträffande sedeltillverkningen kunna sammanfattas sålunda.

Sedelkontoret mottager från pappersbruket tillverkat sedelpapper i förseglade paket. Dyligt papper utlämnas till sedeltryckeriet för varje dag i avpassade poster och mot redovisningsskyldighet till sedelkontoret. De sista momenten av sedeltryckningen äga rum i sedelkontorets lokal under tillsyn av kontorets tjänstemän. Efter varje dags tryckning överlämnar tryckeriet till sedelkontoret mot dess kvitto färdigtryckta sedelark. Vidare redovisas även kasserat sedelpapper. Efter torkning skäras de tryckta sedelarken av en tryckeriarbetare å sedelkontorets lokal under uppsikt av dess tjänstemän. Sedlarna uppräknas och granskas å sedelkontoret, som därefter levererar desamma till huvudkontorets förvaringskassa för sedlar.

Enligt fullmäktiges mening böra sedelkontorets uppgifter beträffande sedeltillverkningen bibehållas i nyssnämnda hänseenden. Vid uppgörande av förslaget till den nya tryckeribyggnaden har utgångspunkten i förvarande avseende varit, att i densamma skulle inrymmas ett sedelkontor, som, ifråga om tillverkningen, skulle omhändervärdas ovan angivna arbetsuppgifter. De färdigtryckta sedlarna skulle av sedelkontoret förvaras, intill dess leverans av desamma till huvudkontoret ägde rum.

Det nuvarande sedelkontoret skulle i enlighet härmed uppdelas i två avdelningar, av vilka den ena, med bibehållande av benämningen 'sedelkontoret', skulle överflyttas till den nya tryckeribyggnaden. Den andra, som skulle handhåva kontrollen och förstöringen av förslitna sedlar, skulle däremot kvarstanna vid huvudkontoret.

Personalen å det nuvarande sedelkontoret skulle fördelas mellan de två avdelningarna. Då ett mindre kvalificerat och därtill noggrant övervakat arbete komme att åvila den kvinnliga personal, som i det nya sedelkontoret skulle omhändervärdas uppräknings- och avräkningsarbetet, hava fullmäktige i skrivelse till bankoutskottet av den 18 mars 1935 angående vissa ändringar i avlöningsreglementet, m. m. föreslagit, att denna personal skulle hänföras till den lägsta lönegrad, som skulle finnas i tjänsteförteckningen, nämligen 4:e lönegraden.

Genom förflyttningen av tryckeriet till lokaler, belägna utanför huvudkontoret, framträder tydligare den ensartade ställning sedeltryckeriet och pappersbruket intaga inom riksbankens organisation. Såsom framgår av vad nedan anföres, föreslå fullmäktige enhetliga löne- och pensionsbestämmelser för tjänstemännen vid nämnda företag. Tidigare i år hava fullmäktige till bankoutskottet överlämnat förslag till gemensamt pensionsreglemente för arbetarna vid tryckeriet och bruket. Enhetligheten av de båda fabriksföretagens organisation blir härigenom ytterligare framhävd.

Med hänsyn till att förvaltningen av dessa företag sålunda bör komma att erbjuda likartade eller besläktade problem, anse fullmäktige, att möjlighet bör beredas fullmäktige att till inspektör för sedeltryckeriet och pappersbruket utse en och samma person. Av praktiska skäl synes lämpligt, att inspektören må kunna utses såväl inom som utom fullmäktiges krets. Fullmäktige vilja i detta sammanhang erinra, att fullmäktige år 1933 föreslagit, att andre deputerade skulle kunna utses både inom och utom fullmäktige.

Nu berörda förslag föranleder ändring av § 17 st. 2 reglementet för riksbankens styrelse och förvaltning. Förslag härom framlägga fullmäktige i särskild skrivelse i samband med andra ändringsförslag, avseende reglementet.

Förslaget påkallar ändring även i avlöningsstaten för riksbanken. I denna finnes för närvarande upptaget ett arvode å 1,500 kronor till full-

mäktig, som ombesörjer tillsynen över pappersbruket, därest han ej är direktionsledamot. I sistnämnda fall utgår ej arvode. Ehuru som regel tillsynen över båda fabriksföretagen torde komma att omhänderhavas av en och samma person eller av direktionsledamot, anse fullmäktige sig likväl böra räkna med att tillsynen kan komma att omhänderhavas av olika personer. Fullmäktige ifrågasätta icke särskilt arvode åt direktionsledamot för tillsynen över sedeltryckeriet eller pappersbruket eller båda företagen men hålla före, att arvodets nuvarande belopp, som är avpassat med hänsyn till endast det ena företaget, får anses alltför lågt, om arbetet skall omfatta även det andra företaget och åvila annan än direktionsledamot. Om bestyret med sedeltryckeriet och pappersbruket uppdelades på två icke direktionsledamöter, finnes för närvarande ingen möjlighet att tilldela, den som har tillsynen över sedeltryckeriet särskild ersättning. En eventuell fördelning av beloppet på två personer skulle medföra, att ingen av dessa, med nuvarande storlek av arvodet, kunde beredas skälig ersättning. Fullmäktige finna det därför erforderligt, att i stället för ett fast arvode av 1,500 kronor i avlöningsstaten upptages ett anslag av 3,000 kronor för arvoden åt de personer, åt vilka fullmäktige anförtro tillsynen över sedeltryckeriet och pappersbruket (inspektören för sedeltryckeriet och inspektören för pappersbruket), där de icke äro direktionsledamöter. Från detta anslag torde fullmäktige böra berättigas att bestämma de olika arvoden med iakttagande därav, att arvodet för vardera företaget icke finge bestämmas till högre belopp än 1,500 kronor och att, när båda uppdragen äro förenade hos samma person, arvodet skulle utgöra 3,000 kronor.

Förslag till ändring av avlöningsstaten för riksbanken i nu berörd riktning framlägga fullmäktige i samband med ovannämnda förslag till ändringar i bankoreglementet.»

I fråga om den lokala förvaltningen av sedeltryckeriet och pappersbruket hava fullmäktige anfört följande:

»Ovan har nämnts, att för tryckeriets förvaltning gäller en av bankoutskottet den 20 maj 1920 godkänd instruktion och arbetsordning. För pappersbrukets förvaltning har bankoutskottet den 20 februari 1917 stadfäst nu gällande instruktion och arbetsordning.

Den organisation av sedeltryckeriet och pappersbruket, som dessa instruktioner föreskriva, företer beträffande anordnandet av tjänsterna såsom föreståndare respektive förvaltare viss olikhet. Förvaltaren vid bruket har att beträffande avgörandet av vissa ärenden hänvända sig till inspekterande fullmäktigen för bruket men är i övrigt ensam ansvarig för den lokala förvaltningen. Såsom ovan nämnts, är föreståndaren för tryckeriet underställd deputeraden för huvudkontoret, och i gällande instruktion angivas vissa särskilda fall, då föreståndaren måste inhämta deputeradens medgivande. Men föreståndaren har därjämte vid sin sida en särskild funktionär, i instruktionen benämnd kontrollant. Denne fungerar såsom föreståndare för den kamerala avdelningen och har i denna egenskap att svara för räkenskapsföringen. Vid inköp för tryckeriets räkning skall föreståndaren samråda med kontrollanten. Vidare deltager kontrollanten i värden av tryckplåtar och håller kontroll över tryckeriets materialförråd m. m. Ehuru kontrollanten sålunda själv eller genom sina biträden handlägger tryckeriets bokföring, är han samtidigt enligt instruktionen den, som för riksbankens räkning kontrollerar och reviderar tryckeriet, inklusive dess räkenskaper.

Kontrollanttjänstens berörda dubbelställning var sannolikt motiverad under de förhållanden, som rådde, då tjänsten inrättades. Enligt fullmäktiges mening bör emellertid i samband med utfärdandet av ny instruktion för tryckeriet en renodling av kontrollanttjänstens åligganden äga rum. Denna bör åsyfta att befria kontrollanten från hans föreståndaråligganden och markera hans kontrollerande uppgift. Föreståndaren för tryckeriet bör i likhet med förvaltaren vid pappersbruket vara ansvarig för samtliga avdelningar, tillhörande det honom underordnade företaget. Enligt instruktionen är det föreståndaren och icke kontrollanten, som ansvarar för tryckeriets innehav av sedelpapper, stämpelpapper etc. Detta ansvar bör motsvaras av skyldighet och möjlighet för föreståndaren att exempelvis genom bokföringen organisera ett system, varigenom han på ett betryggande sätt kan följa papperets gång genom tryckeriets olika avdelningar. Härigenom avlägsnas alla tvivel om av vilken ansvaret bör utkrävas.

Man kunde tänka sig en sådan anordning, att i ledningen för tryckeriet funnes två likställda föreståndare, en för den tekniska och en för den kamerala avdelningen. Därest i enlighet härmed kontrollanten bleve medföreståndare, borde en särskild organisation av tryckeriets revision genomföras. Tryckeriets rörelse är emellertid icke av den storlek, att en sådan uppdelning inom dess ledning kan anses motiverad. Denna bör därför sammanföras på en hand. Samtidigt bör sådan anordning träffas, att kontrollanten icke må deltaga i beslut om inköp och handläggning av bokföringen.

I enlighet med vad sålunda anförts, anse fullmäktige, att ur instruktionen böra uteslutas alla föreskrifter rörande kontrollanten med undantag för vad däri stadgas rörande kontrollantens deltagande i vården av vissa tryckplåtar m. m. Den begränsade tillgången inom tryckeriet på lämplig personal för nämnda vård gör det önskvärt att härför alltjämt anlita kontrollanten. Det är fullmäktiges avsikt att genom inventeringar av plåtförrådet, som skola åligga revisionsavdelningen vid huvudkontoret, åstadkomma skärpt kontroll i detta avseende.

Från kontrollanten skulle således avlyftas hans uppgifter att deltaga i tryckeriets förvaltning. Sedan hans ställning såsom kontrollant, precisrats, bör han enligt fullmäktiges mening tagas i anspråk för revision även av sedelkontoret i den nya tryckeribyggnaden. Å sedelkontoret komma såsom regel att förvaras avsevärda behållningar av sedelpapper, som mottagits från Tumba bruk, färdigtryckta sedelark samt färdiga sedlar. Det bör åligga kontrollanten att kontrollera sedelkontorets bokföring, verkställa inventering av behållningarna m. m.

Fullmäktige hava för avsikt att fastställa särskild instruktion för kontrollanten.

Ovan har nämnts, att tjänsten såsom kontrollant hittills varit inrättad över stat såsom tjänst i 30:e lönegraden. Av vad nyss anförts, torde framgå dels att tjänsten icke kan undvaras, dels ock att därmed förenade åligganden bliva mycket betungande.»

Såsom framgår av fullmäktiges ovan intagna skrivelse den 18 mars 1935 (se sid. 19—20) angående vissa ändringar i avlöningsreglementet m. m. hava fullmäktige föreslagit, att befattningen såsom kontrollant å sedeltryckeriet skall upptagas på ordinarie stat.

Nu berörda ändrade anordning beträffande kontrollanten vid sedeltryc-

keriet har nödvändiggjort en ändring av instruktionen för sedeltryckeriet. Fullmäktige hava i förevarande sammanhang låtit helt överarbeta instruktionerna för såväl sedeltryckeriet som pappersbruket och underställt utskottet de uppgjorda förslagen till nya instruktioner.¹

Fullmäktige hava härvid erinrat, att fullmäktige, jämlikt av 1934 års riksdag fastställt bankoreglemente, numera ägde att själva fastställa tjänstgöringsstadgar för bankens olika kontor och avdelningar. Det syntes vara principiellt riktigt, att fullmäktige erhöles samma bemyndigande beträffande sedeltryckeriet och pappersbruket. Även med hänsyn till de ändringar i olika avseenden, som pappersbrukets och sedeltryckeriets tillverkningsgrenar av naturliga skäl ständigt vore underkastade, syntes fullmäktige böra äga att vidtaga behöfliga ändringar i instruktionerna.

Förslag härom har fullmäktige framlagt i förenämnda skrivelse angående ändringar i bankoreglementet m. m.

Enligt fullmäktiges mening borde den nya instruktionen för sedeltryckeriet icke träda i kraft förrän efter inflyttningen i den nya tryckerifastigheten. Tidpunkten för instruktionens ikraftträdande syntes därför böra fastställas av fullmäktige. Det syntes praktiskt, att fullmäktige erhöles enahanda bemyndigande beträffande den nya instruktionen för pappersbruket.

Fullmäktige hava härefter till behandling upptagit frågan om löne- och pensionsförhållandena för tjänstemännen vid sedeltryckeriet och pappersbruket.

Enligt fullmäktiges förslag skulle tjänstemännen vid tryckeriet, förutom föreståndaren, utgöras av å den tekniska avdelningen: en ingenjör, en faktor samt en gravör och å den kamerala avdelningen: en bokhållare, en fabriksbokhållare samt ett kameralbiträde.

Vid pappersbruket skulle förutom förvaltaren finnas följande tjänstemän: en verkmästare (ingenjör), en pappersmästare samt en bruksbokhållare.

Sedeltryckeriet är ej upptaget i riksbankens avlöningsstat. Ej heller finnes särskild avlöningsstat fastställd för tryckeriet. Av riksdagen fastställd avlöningsstat finnes däremot för tjänstemännen vid pappersbruket. Därjämte har riksdagen genom särskilda beslut fastställt viss provisorisk löneförbättring för brukets tjänstemän.

Vid tryckeriet äro föreståndaren, ingenjören, faktorn, bokhållaren och kameralbiträdet anställda genom förordnande att gälla tills vidare. Gravören och fabriksbokhållaren, vilka ovan angivits tillhöra tjänstemannapersonalen, äro från början anställda såsom arbetare och åtnjuta lön enligt avlöningsstaten för tryckeriets arbetare. Vid pappersbruket äro förvaltaren, verkmästaren, bruksbokhållaren och pappersmästaren anställda genom förordnande tills vidare.

I samband med regleringen av övriga förhållanden beträffande sedeltryckeriet och bruket hava fullmäktige till prövning upptagit frågan, hu-

¹ Instruktionerna äro här uteslutna.

ruvida därvarande tjänstemäns avlöningsförhållanden kunna anses rationellt ordnade. Denna prövning har varit påkallad jämväl med hänsyn till önskemålet att reglera ifrågavarande tjänstemäns pensionsförhållanden.

Under hänvisning till de detaljerade uppgifter om de nuvarande löneförmånerna, som av fullmäktige lämnats i två i skrivelsen intagna tabeller (se *Bilagor F och G*), hava fullmäktige framhållit följande:

»Av tabellerna framgår, att löneförmånerna äro mycket olikartade. I vissa fall förekomma naturaförmåner. I ett fall är lönen beräknad utan dyrtidstillägg, i vissa fall utgå dyrtidstillägg enligt de grunder, som gälla för reglerade verk, i andra fall enligt grunderna för oreglerade verk. Det finnes enligt fullmäktiges mening icke någon anledning att bibehålla den rådande oenhetligheten i bestämmelserna. Fullmäktige hava därför låtit verkställa en utredning, huruvida ifrågavarande tjänstemän kunde i lönehänseende placeras enligt de grunder, som tillämpas för riksbankens övriga befattningshavare. Om detta vore möjligt, skulle även pensionsbestämmelserna för bankens övriga tjänstemän kunna tillämpas å ifrågavarande tjänstemän vid sedeltryckeriet och pappersbruket.

Resultatet av den verkställda utredningen framgår av nyssnämnda tabeller. Däri angivas såväl föreslagna löner som pensionsunderlag och pensionsavdrag. Motiveringen för placeringarna är i korthet följande.

Chefsposterna vid såväl tryckeriet som bruket äro av den art, att betydande krav måste ställas på deras innehavare. Vid besättandet av dessa tjänster böra fullmäktige icke vara bundna av anciennitet utan vara oförhindrade att välja den rätte mannen med hänsyn allenast till hans lämplighet för befattningen. Denna frihet vid urvalet bör motsvaras av en möjlighet att göra sig fri från en person, som ej motsvarar förväntningarna. Nu berörda omständigheter tala för dels att avlöningsförmånerna hållas relativt höga, dels ock att föreståndaren för tryckeriet och förvaltaren vid bruket tillsättas genom förordnande på viss tid. Dessa tjänstemän skulle således hänföras till samma kategori som verkställande styrelseledamöterna vid riksbankens avdelningskontor.

Av meranämnda tabeller framgår, att tryckeriföreståndarens nuvarande lön är 18,000 kronor, varå dyrtidstillägg ej utgår. Fullmäktige föreslå, att lönen fastställs till 15,000 kronor, med ett personligt lönetillägg å 2,000 kronor till tjänstens nuvarande innehavare, och att dyrtidstillägg må utgå enligt de grunder, som gälla för reglerade verk. Föreståndaren skulle härigenom i nuvarande läge få vidkännas en löneminskning av omkring 250 kronor för år. När tryckeriföreståndaren i den nya tryckeribyggnaden erhåller tjänstebostad, torde hyran för densamma böra så fastställas, att någon minskning i hans nuvarande förmåner icke skulle uppstå.

Beträffande förvaltaren vid pappersbruket föreslå fullmäktige en lön av 12,000 kronor, med ett personligt lönetillägg å 2,000 kronor till tjänstens nuvarande innehavare, varå dyrtidstillägg bör utgå enligt samma grunder som för tryckeriföreståndaren. Den hittillsvarande förmånen av fri bostad och vedbrand skulle i och med löneregleringen försvinna, och i stället skulle förvaltaren för anvisad tjänstebostad hava att erlagga hyra efter ortens pris. Hyresbeloppet, inklusive ersättning för ved, bör därvid bestämmas på sådant sätt, att någon minskning i förvaltarens nuvarande löneförmåner icke uppkomma.

I skrivelse till delegerade för riksdagens verk hava fullmäktige föreslagit ett pensionsunderlag av 7,000 kronor för såväl tryckeriföreståndaren som förvaltaren vid bruket.

Övriga tjänstemän vid tryckeriet och bruket synas böra anställas såsom extra ordinarie tjänstemän med avlöning enligt löneplanen för dylika tjänstemän vid reglerade verk.

Vid inplacering av sistnämnda tjänstemän i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän bör enligt fullmäktiges mening, liksom beträffande föreståndaren och förvaltaren, såvitt möjligt förfaras på sådant sätt, att tjänstemannen i fråga varken erhåller någon vinst eller lider någon förlust.

Därest principen, att ifrågavarande tjänstemän vid sedeltryckeriet och bruket skola enligt angiven norm inordnas såsom extra ordinarie tjänstemän, vinner godkännande, hava fullmäktige för avsikt att hos delegerade föreslå placering i de lönegrader i löneplanen för extra ordinarie tjänstemän, som angivas i tabellerna. Utöver vad där omförmäles, få fullmäktige framhålla följande.

Den nuvarande faktorn å sedeltryckeriet åtnjuter, utöver vad som angives i tabellen, en årlig livränta av 1,059 kronor, för vilken premierna äro fullt inbetalda, till två tredjedelar av riksbanken och en tredjedel av befattningshavaren. Den i tabellen angivna förmånen för faktorn av viss skattekompensation beräknas sålunda, att ersättningen skall vara lika med av faktorn erlagda skatter, dock högst 726 kronor 75 öre. Enligt fullmäktiges mening bör faktorn fortfarande komma i åtnjutande av sistnämnda förmån i form av ett fast personligt lönetillägg, avrundat till 726 kronor.

Även de personer, som innehava tjänsterna såsom gravör, bokhållare och fabriksbokhållare, komma från och med det år, då de fylla 56 år, i åtnjutande av livräntor, för vilka premierna inbetalas till två tredjedelar av riksbanken och en tredjedel av vederbörande befattningshavare. Riksbankens premieinbetalning bör upphöra, när de nu föreslagna lönebestämmelserna träda i kraft.

För såväl faktorn som de tre sistnämnda befattningshavarna bör beträffande pensioneringen gälla, att den pension, av vilken de jämlikt den föreslagna lönegradsplaceringen skulle komma i åtnjutande, minskas med beloppet av den livränta, vartill de äro berättigade, när de nya lönebestämmelserna träda i kraft.

Samtliga tjänstemän vid pappers bruket åtnjuta för närvarande särskilda arvoden för vård av stämpelpapper. Dessa arvoden utgöra för år: för förvaltaren 700 kronor, för verkmästaren 350 kronor, för bruksbokhållaren 100 kronor och för pappersmästaren 100 kronor.

Ifrågavarande arvoden hava tidigare betalats av postverket såsom ersättning för vården av postverkets vid bruket lagrade papper. Numera utgå arvoden av riksbankens medel. Enligt fullmäktiges mening böra desamma indragas. Det torde icke finnas anledning att för vården av tillverkat stämpelpapper utbetala särskilt arvode, när sådant icke utgår för vården av sedelpapper. Båda uppgifterna ingå i de arbetsäligganden, som äro förenade med vederbörande tjänster.

Av vad ovan anförts framgår, att tjänstemännen vid sedeltryckeriet och pappers bruket skulle komma att i huvudsak likställas med bankens övriga tjänstemän. Med hänsyn till tryckeriets och brukets säregna ställning och de ändrade förhållanden, som beträffande dessa företag till även-

tyrs kunna inträffa, hava fullmäktige emellertid funnit lämpligt föreslå, att lönebestämmelserna rörande nu ifrågavarande befattningar sammanföras i särskilda tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet, avseende befattningshavarna vid sedeltryckeriet och pappersbruket. I överensstämmelse härmed synas de båda ordinarie tjänsterna, nämligen förståndartjänsten och förvaltartjänsten, böra upptagas såsom ett tillägg till tjänsteförteckningen under särskild rubrik.

I tilläggsbestämmelserna torde böra stadgas, att delegerade för riksdagens verk äga fastställa grunderna för löneförmånerna åt extra ordinarie tjänstemännen vid sedeltryckeriet och pappersbruket, liksom delegerade redan hava samma bestämmanderätt för bankens övriga icke-ordinarie befattningshavare. Sannolikt torde bestämmelserna för ifrågavarande nya extra ordinarie tjänstemän härvid komma att avvika från hittills gällande, exempelvis vad beträffar semester, tjänstledighetsavdrag m. m. Hänsyn torde nämligen i dessa avseenden möjligen böra tagas till för tryckeriet och bruket bestående förhållanden.

De nuvarande tjänstemännen vid sedeltryckeriet och pappersbruket åtnjuta förmånen att erhålla läkarvård och läkemedel på riksbankens bekostnad. Det synes obilligt att beröva de nuvarande tjänstemännen denna förmån. Det har därför befunnits lämpligt att genom en övergångsbestämmelse till ovannämnda tilläggsbestämmelser tillförsäkra dem berörda förmån.

Den nuvarande avlöningsstaten för Tumba bruks tjänstemän bör upphöra att gälla, då de nya lönebestämmelserna träda i kraft. Vid nämnda avlöningsstat finnes fogad en övergångsbestämmelse, avseende viss utbetalning till skolläraren E. R. Castegren. Denna bestämmelse torde böra överföras till tilläggsbestämmelserna för tryckeriet och bruket. Sedan tjänstemännen vid sedeltryckeriet och pappersbruket, på sätt nu angivits, likställts med bankens övriga befattningshavare, synas i avlöningsstaten för riksbanken böra upptagas löneutgifterna jämväl till nu ifrågavarande tjänstemän.

Förslag till ändringar i avlöningsstaterna framlägga fullmäktige i förenämnda skrivelse angående ändringar i bankoreglementet m. m.

Pensioneringen av tjänstemännen vid sedeltryckeriet och pappersbruket bör enligt fullmäktiges mening ordnas enligt principiellt sett enahanda grunder som för bankens övriga befattningshavare.

Fullmäktige hava avgivit förslag i denna fråga i samband med yttrande till delegerade för riksdagens verk över förslag till pensionsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk.

Förslag till pensionsbestämmelser för arbetarna vid sedeltryckeriet och pappersbruket hava fullmäktige framlagt med skrivelse till bankoutskottet den 7 februari 1935.

Fullmäktiges hemställan. Åberopande vad sålunda anförts, hava fullmäktige hemställt, att bankoutskottet ville

dels stadfästa instruktion och arbetsordning för riksbankens sedeltryckeri och för dess pappersbruk av den lydelse vid fullmäktiges skrivelse fogade bilagor utvisa,

dels uppdraga åt fullmäktige att bestämma, när nyssnämnda instruktioner och arbetsordningar skola träda i kraft,

dels ock utverka riksdagens bifall därtill att vid avlöningsreglementet

för befattningshavare vid riksdagens verk jämte tillhörande tjänsteförteckning må, med tillämpning från och med den 1 juli 1935, fogas de tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk respektive den förteckning å tjänster, vilka nedan angivas:

Tilläggsbestämmelser

till

avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk, avseende befattningshavarna vid riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk.

Ordinarie tjänstemän

§ 1.

Befattningarna såsom föreståndare för riksbankens sedeltryckeri och förvaltare vid riksbankens pappersbruk tillsätts genom förordnande på viss tid.

För befattningarna utgår arvode, för år räknat, med nedan nämnda belopp:

Föreståndaren för riksbankens sedeltryckeri	kronor 15,000
förvaltaren vid riksbankens pappersbruk	» 12,000.

§ 2.

Vad i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk är stadgat angående ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom förordnande, skall äga tillämpning å föreståndaren för sedeltryckeriet och förvaltaren vid pappersbruket.

Därjämte skola för dem gälla av riksdagen beslutade särskilda bestämmelser angående tillämpning av avlöningsreglemente för befattningshavare vid riksdagens verk med iakttagande därav, att det i 3 b av samma bestämmelser omförmälda tjänstledighetsavdraget på grund av ledighet för sjukdom skall utgöra för föreståndaren för sedeltryckeriet 12 kronor för dag och för förvaltaren vid pappersbruket 10 kronor för dag.

Icke ordinarie befattningshavare

§ 3.

Andra befattningshavare vid sedeltryckeriet och pappersbruket än de i § 1 omförmälda anställas såsom extra ordinarie tjänstemän. Beträffande dessa fastställas grunderna för avlöningsförmånerna av delegerade, som i 34 § avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk sägs.

§ 4.

I dessa tilläggsbestämmelser omförmäld befattningshavare, som vid den tidpunkt, då bestämmelserna träda i kraft, äger erhålla läkarvård och läkemedel på riksbankens bekostnad, skall i oförändrad utsträckning bibehållas vid denna förmån, så länge han kvarstår å innehavande tjänst.

§ 5.

Så länge föreståndaren för riksbankens sedeltryckeri E. Lagrelius och förvaltaren vid bankens pappersbruk C. A. Wallentin kvarstå i sina nuvarande befattningar äga de uppbära ett personligt lönetillägg, vardera av 2,000 kronor för år. Vid tjänstledighet för sjukdom, när sådan ledighet tillika med semester överstiger 45 dagar, skola nämnda befattningshavare vidkännas ett tjänstledighetsavdrag, föreståndaren för sedeltryckeriet 14 kronor för dag och förvaltaren vid pappersbruket 12 kronor för dag.

Så länge nuvarande skolläraren E. R. Castegren kvarstår såsom lärare vid den folkskola, som av Botkyrka församling hålles inrättad vid Tumba bruk eller i dess omedelbara närhet, skola till honom utgå följande förmåner.

lön	kronor 500
tjänstgöringspenningar	» 150
arvode för söndagsskolan	» 150 kronor 800
jämt 8 famnar ved.	

Ann. Veden skall bestå av blandad tall och gran.

Tjänsteförteckning för riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk.

1 föreståndare för sedeltryckeriet	{ arvode enligt § 1 i tillägsbestämmelser till avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk.
1 förvaltare vid pappersbruket	

Utskottet.

Fullmäktiges förslag till vissa organisatoriska förändringar beträffande riksbankens huvudkontor synes enligt utskottets mening vara ägnat att i olika avseenden medföra en ökad rationalisering och effektivitet i riksbankens förvaltning. Med hänsyn härtill och då fullmäktige vid upprättandet av förslaget synas hava eftersträvat att i möjligaste mån begränsa personalkostnaderna, har utskottet för sin del kunnat i allt väsentligt ansluta sig till förslaget, sådant detsamma föreligger slutligt utformat i fullmäktiges ovan intagna skrivelse den 18 mars 1935. Allenast i nedan angivna hänseenden har granskningen av förslaget givit utskottet anledning till särskilda uttalanden eller erinringar.

Enligt fullmäktiges förslag skulle föreståndarna för fyra avdelningar vid riksbankens huvudkontor, nämligen fullmäktiges sekretariat samt statistiska, kredit- och valutaavdelningarna (direktionsavdelningarna) tillsättas genom förordnande på viss tid. Härigenom har avsetts att bereda fullmäktige större frihet vid tillsättandet av ifrågavarande befattningar än om desamma i likhet med övriga föreståndaretjänster vid huvudkontoret (bankokommissariebefattningarna) tillsattes efter ansökan. Fullmäktige skulle ock genom den föreslagna anordningen erhålla ökad möjlighet att entlediga tjänstinnehavare, som funnits icke kunna på ett tillfredsställande sätt full-

göra sina åligganden. Otvivelaktigt är, att anordningen kommer att öka möjligheterna för riksbanksledningen att få ifrågasvarande befattningar, å vilkas innehavare särskilt stora krav måste ställas i fråga om initiativ och kunskaper, besatta med de för befattningarna mest kvalificerade personerna. Å andra sidan torde det icke kunna förnekas, att den mera lösliga anställningsform, som en förordnandetjänst på viss tid innebär, under vissa förhållanden kan minska tjänstemannens trygghet i arbetet och därmed möjligen även hans självständighet. Utskottet har emellertid ansett sig icke kunna tillmäta denna eventualitet någon avgörande betydelse, så mycket mindre som utskottet, på sätt framgår av utskottets utlåtande nr 66, funnit sig böra ifrågasätta, att direktionsavdelningsföreståndare, som före förordnandets tillträde är ordinarie tjänsteman i banken, vid förordnandets upphörande skall äga rätt att återgå till befattning i den lönegrad, han före förordnandet tillhörde eller därunder kommit att tillhöra. Utskottet förutsätter även, att sådan tjänsteman kommer att bliva tillförsäkrad viss pension vid avsked. Det lärer ock kunna förväntas, att, därest den nya anordningen mot förmodan icke skulle visa sig vara till avsett gagn för riksbankens förvaltning, fullmäktige komma att föreslå en ändring av organisationen härutinnan. Med hänsyn till vad nu anförts har utskottet funnit sig böra tillstyrka fullmäktiges förslag om uppförande i tjänsteförteckningen för riksbanken av de föreslagna fyra nya förordnandetjänsterna.

Enligt fullmäktiges förslag skulle å ombudsmansexpeditionen tjänstgöra en ombudsman i 27:e lönegraden och en biträdande ombudsman i 22:a lönegraden. Lönenämnden för riksdagens verk har med hänsyn till de arbetsuppgifter, som skulle åvila dessa befattningshavare, funnit denna lönegradsplacering vara icke fullt tillfredsställande avvägd utan ifrågasatt, att befattningarna hänfördes till respektive 28:e och 24:e lönegraderna. Med avseende å biträdande ombudsmannen har nämnden bland annat framhållit, att av denne befattningshavare måste fordras samma kvalifikationer som av ombudsmannen samt att han skulle hava att i stort sett fullgöra samma arbetsuppgifter som ombudsmannen. Vid förnyad prövning av frågan om placeringen av här avsedda två befattningar hava fullmäktige ställt sig avvisande till nämndens förslag, särskilt i vad det samma avser uppflyttning av ombudsmansbefattningen i 28:e lönegraden. Ehuru utskottet för sin del funnit det av lönenämnden framlagda förslaget vara väl motiverat, har utskottet med hänsyn till den av fullmäktige sålunda intagna ståndpunkten ansett sig icke böra biträda nämndens förslag i vidare mån än att utskottet förordar, att befattningen såsom biträdande ombudsman hänföres till 24:e lönegraden. I betraktande av vad lönenämnden anfört torde en lägre placering av befattningen icke kunna anses vara skäligen, särskilt som i sådant fall skillnaden i löneställning mellan ombudsmannen och biträdande ombudsmannen skulle bliva alltför

stor. Såsom fullmäktige och lönenämnden föreslagit, torde de nuvarande innehavarna av befattningarna såsom sekreterare och aktuarie böra utan ansökan konstitueras till ombudsman respektive biträdande ombudsman.

Fullmäktige hava föreslagit, att antalet kammarskrivarebefattningar i 16:e lönegraden i riksbanken skulle minskas från 77 till 72, varemot lönenämnden förordnat, att antalet skulle bestämmas till 76. Enligt vad utskottet inhämtat, förefinnes i riksbanken ett stadigvarande behov av tjänstemän utöver de å ordinarie stat uppförda, vilket behov tillgodoses genom anlitande av personal i icke-ordinarie ställning. Då antalet icke-ordinarie tjänstemän i riksbanken för närvarande är jämförelsevis högt i förhållande till antalet ordinarie tjänstemän, synes det enligt utskottets mening knappast vara lämpligt att såsom fullmäktige ifrågasatt minska antalet ordinarie befattningar i 16:e lönegraden. På grund härav har utskottet funnit sig böra biträda det förslag, som framställts av lönenämnden, och får alltså föreslå, att antalet sådana befattningar fastställs till 76.

I detta sammanhang vill utskottet erinra, att 1934 års riksdag uppdragit åt fullmäktige att verkställa utredning rörande organisationen av riksbankens avdelningskontor, vilken utredning bland annat skulle avse frågan om möjligheterna att minska kontorens personalkostnader. Sedan denna utredning numera verkstälts, hava fullmäktige i skrivelse till utskottet den 18 mars 1935 med överlämnande av utredningen framlagt förslag till indragning av avdelningskontoren i Mariestad och Nyköping. Vid granskning av detta förslag har utskottet emellertid funnit sig icke kunna på grundval av den förebragta utredningen föreslå riksdagen några åtgärder i förslagets syfte. På grund härav har utskottet beslutit att hos fullmäktige anhålla om viss ytterligare utredning. Vad sålunda förekommit har utskottet härigenom velat bringa till riksdagens kännedom.

Vad härefter angår det av fullmäktige framlagda förslaget till omorganisation av riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk avser detta förslag i huvudsak att ernå en mera enhetlig organisation av dessa företag i förhållande till riksbanken, i samband varmed kontrollen över sedeltryckeriets verksamhet skulle omläggas. Förslaget innebär vidare en nyreglering av de vid företagen anställda tjänstemännens avlöningsförhållanden, varigenom bland annat åsyftas att möjliggöra ett ordnande av dessa tjänstemäns pensionering enligt grunder, som fastställts för den civila statsförvaltningen och äro avsedda att tillämpas jämväl inom riksdagens verk. Vad fullmäktige föreslagit i fråga om företagens organisation och därmed sammanhängande spörsmål har icke givit utskottet anledning till annan erinran än som framgår av det nedan anförda.

Tillsynen från riksbanksledningens sida över sedeltryckeriet skulle enligt fullmäktiges förslag anordnas på samma sätt som för närvarande är fallet beträffande tillsynen över riksbankens pappersbruk, nämligen genom en av

fullmäktige utsedd inspektör. Enligt förslaget skulle möjlighet föreligga för fullmäktige att till inspektör för sedeltryckeriet och pappersbruket utse en och samma person, varjämte för ifrågavarande uppdrag skulle kunna utses personer eller person inom eller utom fullmäktiges krets. Till inspektör, som ej vore direktionsledamot, skulle utgå arvode till belopp av 1,500 kronor för vardera uppdraget. Fullmäktige hava i särskild skrivelse framlagt härav betingade förslag till ändringar i bankoreglementet och avlöningsstaten för riksbanken.

Utskottet kan för sin del icke biträda förslaget att till inspektör för sedeltryckeriet och till inspektör för pappersbruket skulle kunna utses en och samma person. Enligt utskottets mening är det icke lämpligt, att tillsynen över de båda fabriksföretagen med deras olikartade verksamhet omhänderväras av en och samma person. I övrigt har utskottet icke haft något att erinra mot fullmäktiges förslag rörande anordnandet av tillsynen över företagen.

Fullmäktige hava hemställt om bemyndigande att få fastställa instruktioner och arbetsordningar för sedeltryckeriet och pappersbruket samt i sådant syfte framlagt förslag om ändring av bankoreglementet. Med hänsyn till att fullmäktige äga fastställa tjänstgöringsstadgar för riksbankens olika kontor och avdelningar, får utskottet biträda fullmäktiges ifrågavarande förslag. Till utskottets stadfästelse hava fullmäktige överlämnat förslag till nya instruktioner för såväl sedeltryckeriet som pappersbruket. Utskottet har emellertid funnit sig icke böra ingå på en detaljgranskning av dessa instruktioner utan har ansett sig kunna överlåta åt fullmäktige att fastställa desamma. Erinras må, att instruktionerna äro avsedda att träda i kraft först efter sedeltryckeriets inflyttning i den nya tryckerifastigheten.

De för tjänstemännen vid riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk föreslagna avlöningsbestämmelserna skulle enligt fullmäktiges förslag sammanföras i särskilda tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk, varjämte en särskild tjänsteförteckning skulle upprättas för nämnda två företag. Utskottet finner icke tillräckliga skäl föreligga för en sådan åtgärd, som givetvis skulle försvåra överblicken av gällande avlöningsbestämmelser. Något behov av särskilda bestämmelser torde icke heller förefinnas. Att märka är nämligen, att tjänstemännen vid företagen komma att genom omorganisationen bliva likställda med bankens övriga tjänstemän. De ordinarie tjänstemännen vid företagen, nämligen föreståndaren för sedeltryckeriet och förvaltaren vid pappersbruket, komma sålunda att automatiskt bliva underkastade föreskrifterna i nämnda avlöningsreglemente. Övriga vid företagen anställda tjänstemän föreslås skola erhålla ställning såsom extra ordinarie befattningshavare, och det ankommer enligt 33 § avlöningsreglementet på delegerade att fastställa grunderna för deras avlöningsförmåner. I avseende härå vill utskottet under hänvisning till vad utskottet härom anför i sitt utlåtande nr 67 ut-

tala såsom önskvärt, att nu gällande avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid riksdagens verk i allt väsentligt göras tillämpliga å ifrågasvarande tjänstemän. Då emellertid till några av dem skulle utgå avlöning i högre lönegrad än den 20:e, förutsätter utskottet, att delegerade för riksdagens verk komma att meddela bestämmelser om utbyggande av löneplanen för extra ordinarie tjänstemän med lönegraderna 21—30.

Vad nu sagts har avseende å §§ 1—3 av fullmäktiges förslag till tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet. Vad angår de under §§ 4 och 5 ifrågasatta föreskrifterna hava dessa syntts utskottet lämpligen böra intagas under särskilda bestämmelser angående tillämpningen av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk. Till dessa bestämmelser har utskottet jämväl hänfört den nu i övergångsavlöningsstaten upptagna föreskriften om ett personligt lönetillägg å 100 kronor till vaktmästaren Gustaf Alfred Hansson.

De avvikelser från fullmäktiges förslag, utskottet i det föregående förordat, föranleda vissa jämkningar i fullmäktiges förslag till ändring av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk och den därvid fogade tjänsteförteckningen ävensom av särskilda bestämmelser angående tillämpning av avlöningsreglementet. Utskottet framlägger i det följande förslag härom. I samband härmed har utskottet vidtagit vissa formella ändringar i fullmäktiges förslag till tjänsteförteckning.

I förslaget till ändrad lydelse av 5 § avlöningsreglementet har utskottet angivit, att i samma paragraf avsedda befattningshavare skola tillsättas genom förordnande på viss tid.

Fullmäktiges förslag om införande i avlöningsbestämmelserna för fullmäktige i riksbanken samt ledamöterna i riksbankens direktion av föreskrifter angående ersättning vid undersökning av riksbankens kontor m. m. har icke givit utskottet anledning till erinran.

I likhet med fullmäktige anser utskottet, att de ifrågasatta ändringarna i avlöningsreglementet m. m. böra tillämpas från och med den 1 juli 1935.

I sitt denna dag avgivna utlåtande nr 66 har utskottet bland annat framlagt förslag till de ändringar i bankoreglementet, som föranledas av ett bifall till utskottets förslag här nedan.

Åberopande det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställningar, må, med tillämpning från och med den 1 juli 1935, besluta,

A) att 5 § avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk skall erhålla följande ändrade lydelse:

5 §.

För följande befattningar, vilka tillsätts genom förordnande på viss tid, utgår arvode, för år räknat, med nedan nämnda belopp:

föreståndare för direktionsavdelning (fullmäktiges sekretariat samt statistiska, kredit- och valutaavdelningarna)	kronor 12,000
verkställande styrelseledamot vid riksbankens avdelningskontor i Göteborg och Malmö	» 15,000
verkställande styrelseledamot vid annat riksbankens avdelningskontor	» 12,000
föreståndare för riksbankens sedeltryckeri	» 15,000
förvaltare vid riksbankens pappersbruk	» 12,000;

B) att den vid avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk fogade tjänsteförteckningen skall erhålla följande ändrade lydelse:

Tjänsteförteckning

angivande antalet ordinarie befattningar vid vederbörande verk ävensom för vissa av dessa befattningar de särskilda lönegrader, till vilka de äro hänförliga enligt den i 9 § av avlöningsreglementet intagna löneplan.

Verk och befattningar	Lönegrad enligt löneplanen
-----------------------	----------------------------------

R i k s b a n k e n.*Ordinarie tjänstemän.*

1 föreståndare för fullmäktiges sekretariat, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 föreståndare för statistiska avdelningen, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 föreståndare för kreditavdelningen, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 föreståndare för valutaavdelningen, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoret i Göteborg, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoret i Malmö, arvode enligt 5 § i reglementet	—

23 verkställande styrelseledamöter vid övriga avdelningskontor, arvode enligt 5 § i reglementet...	—
1 föreståndare för sedeltryckeriet, arvode enligt 5 § i reglementet	—
1 förvaltare vid pappersbruket, arvode enligt 5 § i reglementet	—
9 bankokommissarier	30
1 ombudsman	27
1 sekreterare	26
10 kamrerare	26
1 biträdande ombudsman	24
21 kamrerare	24
73 tjänstemän (9 kamrerare, 1 arkivarie, 4 registratorer, 5 revisorer, 4 korrespondenter, 12 kassörer, 1 föreståndare för sedelräkningsavdelningen, 1 föreståndare för mynträkningsavdelningen, 36 bokhållare)	22
1 biträdande sekreterare	20
23 kassörer	20
23 registratorer	18
28 kammarskrivare	17
76 kammarskrivare	16
1 övervaktmästare, tillika brandmästare	15
1 maskinist	15
1 förste bankvaktmästare, tillika vice brandmästare	12
12 kontorsskrivare	11
1 biträdande maskinist	11
1 förste chaufför	8
9 kameralbiträden	7
31 bankvaktmästare	7
1 chaufför	7
1 förste eldare	7
23 bankvaktmästare	6
2 gårdskarlar	5
9 kontorsbiträden	4

Anm. Befattningen såsom föreståndare för fullmäktiges sekretariat må icke besättas, förrän den nuvarande innehavaren av befattningen å övergångsstat såsom bankosekreterare och ombudsman avgått ur tjänst.

Tjänstemän å övergångsstat.

1 bankosekreterare och ombudsman	30
5 kameralbiträden	7;

C) att gällande särskilda bestämmelser angående tillämpning av avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk skola, i vad avser avdelning I. Riksbanken, erhålla följande ändrade lydelse:

I. Riksbanken.

1. Tjänsteman vid — — — i riksbanken.
2. Med befattning — — — i riksbanken.
3. a) Tjänsteman, å vilken bestämmelserna i 2 kap. avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk äga tillämpning, äger årligen, när det kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, åtnjuta semester under 45 dagar.

b) Därest tjänsteman, som omförmäles i a), av behörigen styrkt sjukdom hindras att tjänstgöra, äger han åtnjuta oavkortat arvode under högst så lång tid av ett och samma kalenderår, att ledigheten för sjukdom tillika med semester icke överstiger 45 dagar, men skall, så framt ej fullmäktige för särskilt fall finna skäl annorlunda medgiva, för tid därutöver å arvodet vidkännas ett tjänstledighetsavdrag till belopp för dag räknat, utgörande för verkställande styrelseledamot vid avdelningskontoret i Göteborg eller Malmö och föreståndare för sedeltryckeriet 12 kronor samt för föreståndare för direktionsavdelning, verkställande styrelseledamot vid annat avdelningskontor än i Göteborg eller Malmö och förvaltare vid pappersbruket 10 kronor.

c) De i 15, 16, 2, 3, och 4 mom., 17, 18, 20, 22, 23, 25, 26 och 27 §§ i avlöningsreglementet meddelade bestämmelserna för ordinarie tjänstemän, som tillsätts genom fullmakt eller konstitutorial, skola i tillämpliga delar gälla för i a) omförmäld tjänsteman.

Beträffande ersättning i förekommande fall till vikarie för sist omförmälda tjänsteman skola i tillämpliga delar gälla bestämmelserna i 19 § uti avlöningsreglementet.

4. Felräkningspenningar må — — — tjugutre kasörer.

5. Fullmäktige äga — — — av materielen.

6. Utöver vad i avlöningsreglementet förutsättes, äga fullmäktige, där de finna särskilda omständigheter sådant påkalla, tilldela tjänstemän i riksbanken lämpliga arvoden, dock att högst 10,000 kronor för år må användas för sådant ändamål.

7. Så länge föreståndaren för riksbankens sedeltryckeri

E. Lagrelius och förvaltaren vid bankens pappersbruk C. A. Wallentin kvarstå i sina nuvarande befattningar, äga de uppbära ett personligt lönetillägg, vardera av 2,000 kronor för år. Vid tjänstledighet för sjukdom, när sådan ledighet tillika med semester överstiger 45 dagar, skola nämnda befattningshavare vidkännas ett tjänstledighetsavdrag, föreståndaren för sedeltryckeriet av 14 kronor för dag och förvaltaren vid pappersbruket av 12 kronor för dag.

8. Så länge nuvarande skolläraren E. R. Castegren kvarstår såsom lärare vid den folkskola, som av Botkyrka församling hålles inrättad vid Tumba bruk eller i dess omedelbara närhet, skola till honom utgå följande förmåner:

lön	kronor 500
tjänstgöringspenningar	» 150
arvode för söndagsskolan	» 150 kronor 800

jämte 8 famnar ved av blandad tall och gran.

9. Vid riksbankens sedeltryckeri och pappersbruk den 1 juli 1935 anställd tjänsteman, som äger erhålla läkarvård och läkemedel på riksbankens bekostnad, skall i oförändrad utsträckning bibehållas vid denna förmån, så länge han kvarstår å innehavande tjänst.

10. Till vaktmästaren vid avdelningskontoret i Göteborg G. A. Hansson skall utgå ett personligt avlönings-tillägg å 100 kronor för år;

D) att gällande avlöningsbestämmelser för fullmäktige i riksbanken samt ledamöterna i riksbankens direktion skola erhålla följande ändrade lydelse:

Bestämmelser

angående avlöning m. m. för fullmäktige i riksbanken samt ledamöter i riksbankens direktion.

(§§ 1—6 oförändrade.)

§ 7.

Mom. 1. Vid resa för förrättning i riksbankens ärenden äger fullmäktig samt ledamot i riksbankens direktion åtnjuta ersättning för därav föranledd resekostnad ävensom traktamentsersättning enligt följande grunder:

a) Vid resa inom riket utgår traktamentsersättning

med 16 kronor för dag och 9 kronor för natt. Med dag avses tiden mellan klockan 6 och klockan 24 och med natt den övriga delen av dygnet.

Traktamentsersättning utgår icke för dag eller natt, varav högst en timme tagits i anspråk. För dag, varav mer än en timme men högst sex timmar tagits i anspråk, utgår traktamentsersättning med hälften av ovan för dag angivna ersättning. För natt utgår ej traktamentsersättning i sådant fall, då förrättningsman på riksbankens bekostnad innehar sovplats å järnväg eller liggplats å fartyg; dock att vad nu sagts icke skall gälla beträffande natt, under vilken förrättningsman ankommer till eller avreser från förrättnings- eller överliggningsort.

b) Vid resa utom riket utgår traktamentsersättning med belopp, som fullmäktige med hänsyn till omständigheterna finna skäligt.

Mom. 2. Vid resa för inträde i tjänstgöring såsom fullmäktig och vid återresa efter slutad tjänstgöring äger suppleant åtnjuta ersättning för därav föranledd resekostnad ävensom traktamentsersättning enligt vad ovan i mom. 1 stadgas.

Stockholm den 23 maj 1935.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Lindgren*, Ernfors*, Ström i Lidköping, Ehrnberg, Nilsson i Mölndal, Bodin och Bjurström;

från andra kammaren: herrar Bäcklund*, Lovén, K. A. Westman, Paulsen, Johansson i Sollefteå, Svedman, Hilding och Westerdahl.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

vid punkten B) av herr Lovén, som inom utskottet yrkat, att befattningen såsom ombudsman bort placeras i 28:e lönegraden.

Bilaga A.

Utdrag av protokoll hos fullmäktige i riksbanken den 17 december 1934.

§ 1.

Föredraganden, vice riksbankschefen Wilhelmsson, erinrade vidare, att fullmäktige i sin framställning till 1934 års bankoutskott angående vissa ändringar i avlöningsreglementet m. m. föreslagit, bland annat, att i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen skulle upptagas 73 kammarskrivartjänster i 16:e lönegraden och 43 tjänster i 7:e lönegraden; och hemställde föredraganden nu, att dels antalet kammarskrivartjänster måtte minskas till 72 genom indragning av en förut vid kontoret i Norrköping placerad tjänst, vilken under flera år stått vakant, dels ock att antalet tjänster i 7:e lönegraden måtte ökas från 43 till 47. Beträffande motiveringen för detta senare förslag hänvisade föredraganden till vad anförts rörande vissa kameralbiträdestjänster i ovanberörda förslag angående avdelningskontorens organisation. Enligt direktionens mening borde ifrågavarande kameralbiträdestjänster, som vore avsedda för kontoren i Göteborg och Malmö, besättas i mån av samtidig indragning av andra ordinarie eller icke-ordinarie tjänster.

Fullmäktige beslöto bifalla föredragandens hemställan.

Slutligen anmälde föredraganden en från tjänstemannen i 22:a lönegraden vid huvudkontoret Einar Falk inkommen framställning angående viss ändring i ovanberörda förslag till ändringar i avlöningsreglementet m. m.

Efter föredragning härav hemställde föredraganden, att fullmäktige, med ändring av tidigare beslut, måtte föreslå, att biträdande ombudsmannen placerades i 22:a lönegraden ävensom att den å sekreteriatet föreslagna tjänsten i 22:a lönegraden i stället utbyttes mot en tjänst i 20:e lönegraden. Därvid borde förutsättas, att nuvarande aktuarien i 22:a lönegraden förordnades till biträdande ombudsman och att den nuvarande kanslisten i 17:e lönegraden utan ansökan konstituerades till tjänsteman i 20:e lönegraden.

Denna hemställan blev av fullmäktige bifallen; och beslöto fullmäktige härefter att till lönenämnden remittera jämväl Falks ifrågavarande framställning.

Ur protokollet:
Marcus Öhlin.

Bilaga B.*Utdrag av protokoll hos fullmäktige i riksbanken den 18 mars 1935.*

§ 2. Vice riksbankschefen Wilhelmsson erinrade, att fullmäktige till 1934 års bankoutskott avlätit förslag till vissa ändringar i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk m. m., och att detta förslag återremitterats till fullmäktige. Föredraganden erinrade vidare, att fullmäktige genom beslut den 17 december 1934 dels vidtagit vissa ändringar i förslaget, dels ock därefter överlämnat detsamma för yttrande till lönenämnden för riksdagens verk; och anmälde nu föredraganden från lönenämnden inkommet yttrande i ärendet. Med beaktande av vad lönenämnden anfört, hade vissa ytterligare jämkningar vidtagits i förslaget. Förslag till skrivelse i ärendet till bankoutskottet hade utarbetats och tidigare tillställts envar av fullmäktige.

Föredraganden hemställde, att förslaget nu måtte av fullmäktige godkännas.

Efter föredragning av berörda förslag anförde herr *Stendahl*, att vid ärendets behandling i bankoutskottet förlidet år frågan återremitterats till fullmäktige med den motivering, att den borde upptagas till prövning och avgörande i samband med avdelningskontorens omorganisationsfråga. Herr *Stendahl* hade för sin del ansett, att den nu verkställda utredningen icke kunde läggas till grund för en omorganisation av avdelningskontoren. Fullmäktige ägde emellertid med den organisation, som för närvarande förefunnes, möjlighet att inom ramen av densamma och utan att behöva föreslå några förändringar företaga för ändamålet lämpliga omplaceringar av tjänster. Under sådana förhållanden ansåge herr *Stendahl*, att ifrågavarande förslag icke nu borde överlämnas till bankoutskottet utan att man borde avvakta förnyad utredning i ärendet.

Herr *Björnsson* förklarade, att enligt hans mening ny utredning icke erfordrades; och hemställde herr *Björnsson*, att fullmäktige måtte besluta att i ärendet nu avlåta framställning till bankoutskottet.

Fullmäktige beslöto i enlighet med herr *Björnssons* hemställan.

Mot detta beslut anmälde herr *Stendahl* reservation under hänvisning till vad han nyss anfört.

Vid behandling av den i förslaget intagna, till avlöningsreglementet hörande tjänsteförteckningen, såvitt den avsåge förslag att fastställa antalet kammarskrivartjänster i 16:e lönegraden till sjuttiotvå, yrkade herr *Björnsson*, att i överensstämmelse med lönenämndens yttrande antalet ifrågavarande tjänster måtte fastställas till sjuttiosex.

I detta herr *Björnssons* yttrande instämde ordföranden herr af *Jochnick*.

Fullmäktige beslöto i enlighet med föredragandens hemställan.

Även i övrigt blev förslaget av fullmäktige godkänt.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Ur protokollet:

Marcus Ohlin.

Bilaga C.

Till Fullmäktige i Riksbanken.

I skrivelse den 28 mars 1935 hava fullmäktige, med överlämnande av förslag till skrivelse till bankoutskottet angående organisationen av riksbankens sedeltryckeri och bankens pappersbruk, anhållit, att lönenämnden för riksdagens verk ville avgiva yttrande över framställningen, i vad den berör frågor, som falla inom lönenämndens verksamhetsområde.

Med anledning härav får lönenämnden yttra sig över förslaget i vad detsamma avser de olika befattningshavarnas löneställning och i detta avseende anföra följande.

Vad först angår kontrollanten vid sedeltryckeriet innebär förslaget en förändring av denne befattningshavares arbetsuppgifter, i det att han efter omorganisationen av sedeltryckeriet icke längre skulle vara föreståndare för den kamerala avdelningen därstädes och i övrigt icke deltaga i själva förvaltningen av tryckeriet. Kontrollantens verksamhet i vad den avser sedeltryckeriet skulle huvudsakligen bliva av kontrollerande art. Emellertid skulle han därjämte fortfarande hava den ansvarsfulla uppgiften att deltaga i vården av riksbankens stora förråd av tryckplåtar för sedlar, stämpeltryck m. m., varjämte såsom nya arbetsuppgifter skulle åligga honom att inom den del av sedelkontoret, som skulle förläggas till den nya tryckeribygnaden, kontrollera bokföringen samt verkställa inventering av behållningarna m. m. Då ifrågavarande uppgifter äro av stadigvarande art kan enligt lönenämndens uppfattning någon erinran icke riktas mot förslaget att befattningen såsom kontrollant uppföres på ordinarie stat. Beträffande befattningens placering i lönegrad har det förefallit lönenämnden i viss mån tveksamt, huruvida icke den av fullmäktige föreslagna placeringen i 30:e lönegraden vore väl hög. Enligt lönenämndens uppfattning synes en placering av kontrollantbefattningen i 28:e lönegraden bättre ansluta sig till den inom riksdagens verk tillämpade lönegradsplaceringen. Med hänsyn till det ansvar, som komme att åvila kontrollanten även efter omorganisationen, framför allt på grund av den kontinuerliga kontroll han ensam skall utöva beträffande de mycket betydande behållningarna i tryckeribygnaden av sedelpapper och sedlar, har lönenämnden emellertid icke velat motsätta sig att befattningen för närvarande uppföres i 30:e lönegraden. Då befattningen i en framtid blir ledig synes dock frågan om densammans placering å löneskalan böra upptagas till förnyat övervägande.

Den av fullmäktige föreslagna nyregleringen av lönerna för tjänstemännen vid sedeltryckeriet och Tumba bruk bygger på den huvudprincipen, att de nyreglerade lönerna skola tillsammans med nyreglerat dyrtidstillägg så nära som möjligt motsvara de avlöningsförmåner, som befattningshavarna enligt nu gällande grunder åtnjuta. I enlighet härmed innebär fullmäktiges förslag endast en omräkning av lönerna och fullmäktige hava icke ingått på en omprövning av de nu utgående lönebeloppen å de olika befattningarna samt en värdesättning av desamma. Med hänsyn till den av fullmäktige påvisade bristen på enhetlighet i den nuvarande lönesättningen hade det måhända varit önskvärt, att en sådan omprövning skett i samband med den nu föreslagna löne regleringen i

syfte att därigenom utjämna de betydande olikheter i lönegradsplaceringen beträffande motsvarande befattningar inom tryckeriet och bruket, som föreligga enligt det framlagda förslaget. Såsom exempel härför vill lönenämnden nämna, att medan föreståndarens för sedeltryckeriet närmaste man, ingenjören, placerats i 23:e lönegraden i löneplanen för icke ordinarie befattningshavare, har förvaltarens vid Tumba bruk närmaste man, verkmästaren, hänförs till 25:e lönegraden, oaktat föreståndaren erhållit en högre löneställning än förvaltaren, samt att bruksbokhållaren vid Tumba bruk placerats i 20:e lönegraden i nämnda löneplan, medan bokhållaren vid sedeltryckeriet hänförs till 21:a lönegraden. Med hänsyn till det knappa utredningsmaterial och den korta tid, som stått till lönenämndens förfogande, har nämnden icke varit i tillfälle att framlägga något förslag, varigenom ovan påvisade ojämnheter i lönesättningen beträffande till synes likartade befattningar skulle kunna avhjälpas. Såvitt lönenämnden kunnat finna avser emellertid den föreslagna löneregleringen i främsta rummet att möjliggöra en tillämpning av det föreslagna tjänstepensionsreglementet för tjänstemän vid riksdagens verk på nuvarande innehavare av här ifrågasvarande befattningar. På grund härav vill lönenämnden för sin del tillstyrka fullmäktiges förslag till lönereglering. Lönenämnden förutsätter emellertid, att i mån av nuvarande befattningshavares avgång eller eljest finnes lämpligt fullmäktige taga under omprövning frågan om införande av en mera enhetlig lönegradsplacering av befattningarna, avvägd jämväl med hänsyn till de löner, som utgå å befattningar med likartade arbetsuppgifter inom riksdagens verk i övrigt.

Vad härefter angår de avlöningsförmåner, som för närvarande åtnjutas av föreståndaren för sedeltryckeriet och förvaltaren vid Tumba bruk, hava dessa synts lönenämnden väl höga i förhållande till vad som utgår till innehavare av därmed likartade befattningar inom statsförvaltningen i övrigt. Visserligen innefattar chefskapet över nämnda företag ett betydande ansvar och kräver stor teknisk skicklighet på respektive områden, men å andra sidan bör beaktas, att skötseln av ifrågasvarande företag icke ställer tillnärmelsevis samma krav på affärsmässighet i driften, som erfordras exempelvis av ledarna för privata affärsföretag inom tryckeri- resp. pappersindustrin.¹

Med hänsyn härtill förefaller det lönenämnden, som om arvoden av 15,000 kronor för föreståndaren för sedeltryckeriet och 12,000 kronor för förvaltaren vid Tumba bruk vore väl avvägda. Lönenämnden vill därför ifrågasätta, huruvida icke dessa arvodesbelopp borde i stället för de av fullmäktige ifrågasatta intagas under § 1 i de föreslagna tilläggsbestämmelserna. Då det emellertid näppeligen torde vara skäligt att i detta sammanhang genomföra en lönesänkning för de nuvarande innehavarna av ifrågasvarande två befattningar, torde vid bifall till lönenämndens förslag till nämnda bestämmelser fogas en övergångsbestämmelse, varigenom de nuvarande innehavarna av befattningarna tillförsäkras de av fullmäktige föreslagna arvodesbeloppen.

I anslutning till vad nu anförts böra de i § 2 av nämnda bestämmelser intagna beloppen för tjänstledighetsavdrag å respektive 14 kronor och 12 kronor för dag reduceras till respektive 12 och 10 kronor. Till över-

¹ I det den 28 mars 1935 dagtecknade förslaget voro såsom arvoden åt föreståndaren för riksbankens sedeltryckeri och åt förvaltaren vid riksbankens pappersbruk upptagna respektive 17,000 kronor och 14,000 kronor.

gångsbestämmelserna bör härvid fogas en föreskrift, att tjänstledighetsavdrag å förstnämnda belopp skola gälla för de nuvarande innehavarna av befattningarna.

Enligt fullmäktiges förslag skulle, fränsett föreståndaren för sedeltryckeriet och förvaltaren vid Tumba bruk, avlöningsreglementet för icke ordinarie befattningshavare vid riksdagens verk komma att bliva gällande för samtliga befattningshavare vid sedeltryckeriet och Tumba bruk. Häremot är från lönenämndens sida ej något att erinra. Till undvikande av att nuvarande befattningshavare vid tillämpning av nämnda bestämmelser skulle lida minskning i den förmån av semester, som för närvarande tillkomma dem, torde till övergångsbestämmelserna böra fogas en föreskrift, varigenom befattningshavarna, så länge de kvarstå i nuvarande befattningar, tillförsäkras nuvarande förmåner i fråga om semester.

Enligt fullmäktiges förslag¹ skulle vid sedeltryckeriet placeras en befattning såsom extra ordinarie kameralbiträde i 8:e lönegraden. Lönenämnden finner befattningen lämpligen böra hänföras till 7:e lönegraden. Därest så befinner sig erforderligt, torde fullmäktige dock vara oförhindrade att låta befattningen uppehållas av ett ordinarie kameralbiträde i riksbanken.

I övrigt har förslaget i vad detsamma avser de olika befattningshavarnas löneställning ej givit lönenämnden anledning till erinran eller uttalande.

Protokollsutdrag, innefattande av undertecknad Amnér uttalad särskild mening, bifogas.

Stockholm den 5 april 1935.

LÖNENÄMNDEN FÖR RIKSDAGENS VERK

Utdrag av protokoll hos lönenämnden för riksdagens verk den 12 april 1935.

§ 1. Föredrogs och justerades uppsatt förslag till lönenämndens skrivelse till fullmäktige i riksbanken i det under § 1 i protokollet för den 5 innevarande april antecknade ärendet angående fullmäktiges förslag rörande organisationen av riksbankens sedeltryckeri och bankens pappersbruk m. m.

Herr ordföranden anhöll att få till protokollet antecknat, att han, som deltagit i behandlingen inom fullmäktige av förevarande ärende och därvid anslutit sig till fullmäktiges förslag, icke kunde biträda lönenämndens förslag i de delar, detsamma avveke från fullmäktiges framställning.

Ur protokollet:

Einar Falk.

¹ Förslaget av den 28 mars 1935.

Bilaga D.

Till Fullmäktige i Riksbanken.

Med överlämnande av förslag till skrivelse till bankoutskottet angående organisation av riksbankens sedeltryckeri och bankens pappersbruk hava fullmäktige i riksbanken i skrivelse den 28 mars 1935 anhållit, att delegerade för riksdagens verk ville yttra sig över framställningen i vad den berörde frågor, som fölle inom delegerades verksamhetsområde.

Med anledning härav få delegerade, som tagit del av ett av lönenämnden för riksdagens verk i ärendet avgivet yttrande, meddela, att delegerade på de av lönenämnden anförda skäl icke funnit något att erinra emot huvudprinciperna i den föreslagna anordningen.

Delegerade hava emellertid i ärendets nuvarande skick icke ansett sig kunna ingå i prövning av frågan om de lönegrader, till vilka de i fullmäktiges skrivelse angivna icke ordinarie befattningarna skulle hänföras, och om de avvikelser från eljest tillämpade avlöningsbestämmelser, som för dessa befattningshavare må finnas erforderliga.

Stockholm den 13 april 1935.

DELEGERADE FÖR RIKSDAGENS VERK.

Bilaga E.

Utdrag av protokoll hos fullmäktige i riksbanken den 18 april 1935.

§ 7.

Riksbankschefen Rooth erinrade, att fullmäktige vid sammanträden den 28 nästlidne mars och den 4 innevarande april dels godkänt upp-rättat förslag till skrivelse till bankoutskottet angående organisationen av riksbankens sedeltryckeri och bankens pappersbruk, dels ock beslutit att överlämna förslaget till delegerade för riksdagens verk och lönenämnden för samma verk med anhållan om dessa myndigheters yttranden över framställningen, i vad den berörde frågor, som fölle inom deras respektive verksamhetsområden.

Föredraganden anmälde nu, att de begärda yttrandena inkommit och redogjorde för deras innehåll.

Delegerade hade icke funnit något att erinra emot huvudprinciperna i den föreslagna anordningen men hade i frågans nuvarande läge icke ansett sig kunna ingå i prövning av frågan om lönegrader och avvikelser från eljest tillämpade avlöningsbestämmelser för de i fullmäktiges framställning angivna icke ordinarie befattningshavarna.

Lönenämnden hade till en början beträffande placeringen i lönegrad av kontrollanten vid sedeltryckeriet funnit det i viss mån tveksamt, huruvida icke den av fullmäktige föreslagna placeringen i 30:e lönegraden vore väl hög.

Lönenämndens redogörelse angående kontrollantens arbetsuppgifter syntes icke giva en tydlig bild av kontrollantens ställning och beskaffenheten av hans arbete. Såsom av tjänstens benämning framginge, vore densamma redan nu av huvudsakligen kontrollerande art. Av de olika göromål, som enligt gällande instruktion åvilade tjänsten, vore kontrollen över sedeltillverkningen och dennas redovisning samt vården av plåtarna för sedel- och stämpeltryck de viktigaste. Att vissa delar av den utav kontrollanten utövade kontrollen enligt gällande instruktion erhållit formen av en medbestämmanderätt i vissa detaljer av förvaltningen eller att bokföringen lagts på kontrollanten och honom underlydande tjänstemän vore en fråga mera av teknisk natur än av saklig innebörd. Den av fullmäktige föreslagna ändringen i organisationen av kontrollen över sedeltryckeriet innebure icke någon minskning i kontrollanten åliggande övervakningsuppgifter. Kontrollanten skulle i fortsättningen liksom hittills kontrollera sedel- och stämpelpapperstillverkningen och dennas redovisning, handhåva vården av plåtarna för sedel- och stämpeltryck samt övrigt värdetryck, övervaka förvaltningen och bokföringen m. m. Kontrollantens redan nu maktpåliggande arbetsbörda komme efter den föreslagna omorganisationen att bliva minst lika omfattande i fråga om sedeltryckeriet och skulle dessutom ökas med kontroll av sedelkontoret, som hade vården och redovisningen av sedelpapper och färdiga sedlar till synnerligen betydande belopp. Någon tvekan att tjänsten fortfarande borde vara placerad i 30:e lönegraden ansåge föredraganden icke böra förefinnas.

Vidare hade lönenämnden i följande avseenden ifrågasatt avvikelser från fullmäktiges förslag.

Enligt detsamma skulle föreståndaren för sedeltryckeriet och förvaltaren vid pappersbruket inordnas såsom ordinarie tjänstemän, tillsätta genom förordnande. Härvid skulle för föreståndaren fastställas ett arvode av 17,000 kronor och för förvaltaren 14,000 kronor. Lönenämnden hade intet att erinra mot den föreslagna anställningsformen och ej heller däremot, att nämnda arvoden tillerkändes de nuvarande innehavarna av ifrågavarande befattningar. Det syntes emellertid lönenämnden riktigt, att arvoden i de föreslagna tilläggsbestämmelserna till avlöningsreglemente fastställdes till lägre belopp än fullmäktige föreslagit. Lönenämnden hade för tryckeriföreståndaren föreslagit ett arvode av 15,000 kronor och för förvaltaren 12,000 kronor. Genom en övergångsbestämmelse skulle de nuvarande befattningshavarna tillförsäkras de av fullmäktige föreslagna arvoden.

I överensstämmelse härmed torde tjänstledighetsavdragen för nämnda befattningar fastställas till 12 kronor respektive 10 kronor för nya innehavare av dessa befattningar.

Föredraganden framhöll, att fullmäktige syntes kunna ansluta sig till vad lönenämnden sålunda föreslagit.

Lönenämnden hade vidare föreslagit, att genom en övergångsbestämmelse de ifrågavarande icke ordinarie tjänstemännen vid sedeltryckeriet och pappersbruket skulle tillförsäkras nuvarande förmåner ifråga om semester. Lönenämnden utginge därvid ifrån att avlöningsreglementet för icke ordinarie befattningshavare vid riksdagens verk skulle bli gällande för ifrågavarande tjänstemän.

Föredraganden framhöll, att den föreslagna övergångsbestämmelsen icke syntes erforderlig. Det vore givet, att för vissa av ifrågavarande icke ordinarie tjänstemän andra semesterbestämmelser borde gälla än för bankens övriga icke ordinarie tjänstemän. Dessa borde i sådant fall utfärdas av delegerade, och därvid kunde givetvis hänsyn tagas till önskvärdheten av att bibehålla dylik tjänsteman vid nuvarande semesterförmån.

Slutligen hade lönenämnden uttalat sig för att befattningen såsom extra ordinarie kameralbiträde på sedeltryckeriet borde hänföras till 7:e och ej såsom fullmäktige föreslagit till 8:e lönegraden. Enligt föredragandens mening borde nämndens förslag i detta avseende godtagas.

I anslutning till vad sålunda anförts hemställde föredraganden, att fullmäktige måtte besluta att i nedan angivna avseenden vidtaga ändringar i tidigare avgivet förslag angående organisationen av sedeltryckeriet och pappersbruket:

arvodet till föreståndaren för sedeltryckeriet och förvaltaren vid pappersbruket fastställas till 15,000 kronor respektive 12,000 kronor,

tjänstledighetsavdraget för föreståndaren för sedeltryckeriet och förvaltaren vid pappersbruket fastställas till 12 kronor respektive 10 kronor,

för vardera av de nuvarande innehavarna av befattningarna såsom föreståndare för sedeltryckeriet och förvaltare vid pappersbruket fastställas ett personligt lönetillägg av 2,000 kronor och ett tjänstledighetsavdrag av 14 kronor respektive 12 kronor, så länge de kvarstå i sina befattningar,

extra ordinarie kameralbiträdet å sedeltryckeriet placeras i 7:e lönegraden enligt löneplanen för icke ordinarie befattningshavare.

Med bifall till föredragandens hemställan beslöt fullmäktige att med skrivelse enligt registraturet till bankoutskottet överlämna förslag an-

gående organisationen av sedeltryckeriet och pappersbruket; och skulle utdrag av detta protokoll jämte de av de delegerade för riksdagens verk och lönenämnden för samma verk i ärendet avgivna yttrandena tillställas utskottet.

Herr *Stendahl* erinrade, att han icke deltagit i detta ärendes behandling vid sammanträdet den 28 nästlidna mars och vid nästföljande sammanträde den 4 innevarande april endast såvitt avsåge frågan om utseende av inspektörer för sedeltryckeriet och pappersbruket jämte arvoden för dem samt att han därför ansåge sig icke böra nu deltaga i ärendets behandling.¹

Denna paragraf förklarades genast justerad.

Ur protokollet:

Marcus Öhlin.

¹ Av fullmäktiges protokoll för den 4 april 1935 framgår, att bankofullmäktigen *Stendahl* yrkat, att inspektörerna skulle utses endast inom deputerade samt att arvoden icke skulle utgå till inspektörerna.

Bilaga F.

Tabell, utvisande nuvarande avlöning samt föreslagen löne- och pensionsreglering för vissa befattningshavare vid riksbankens sedeltryckeri.

Befattningshavare	Nuvarande avlöning			Föreslagen avlöning			Föreslagen pension	
	Löneförmåner	Beg.-lön	Slut-lön	Löneförmåner	Beg.-lön	Slut-lön	Pensionsunderlag	Pensionsavdrag
Föreståndaren	arvode (förordn. t. v.)	¹ 18,000	¹ 18,000	arvode (förordn. på viss tid) ... dyrtidstillägg efter 9 %	⁴ 15,000	⁴ 15,000	7,000	420
					756	756		
					15,756	15,756		
Ingenjören	lön enl. lgr. 22 ... prov. dyrortst. dyrtidstillägg efter 9 %	6,816 216	8,124 234	e. o. i lgr. 23 ... prov. dyrortst. ... dyrtidstillägg efter 9 %	6,420 210	8,124 234	4,476	234
		624	744		588	744		
		7,656	9,102		7,218	9,102		
Faktorn	lön	²	5,100	e. o. i lgr. 18 ...	4,596	6,420	3,444	156
	hyresbidrag		600	prov. dyrortst.	156	210		
	dyrtidstillägg efter 27 %		1,536	dyrtidstillägg efter 9 %	420	588		
			³ 7,236		5,172	7,218		
Gravören	lön	²	¹ 6,600	e. o. i lgr. 17 ... prov. dyrortst. dyrtidstillägg efter 9 %	4,350 150	6,048 198	3,240	141
					396	552		
					4,896	6,798		
Bokhållaren	lön enl. lgr. 17 ... prov. dyrortst. dyrtidstillägg efter 9 %	4,932 162	6,420 210	e. o. i lgr. 21 ... prov. dyrortst. dyrtidstillägg efter 9 %	5,676 186	7,212 222	3,924	192
		456	588		516	660		
	hyresbidrag	600	600		6,378	8,094		
	dyrtidstillägg efter 27 %	162	162					
		6,312	7,980					
Fabriksbokhållaren	lön	²	¹ 5,700	e. o. i lgr. 15 ... prov. dyrortst. dyrtidstillägg efter 9 %	3,888 138	5,304 174	2,844	114
					360	492		
					4,386	5,970		
Kameralbiträdet	lön enl. lgr. 7	2,832	3,486	e. o. i lgr. 7	2,520	3,300	1,716	51
	prov. dyrortst.	102	126	prov. dyrortst.	90	120		
	dyrtidstillägg efter 9 %	252	324	dyrtidstillägg efter 9 %	228	300		
		3,186	3,936		2,838	3,720		

¹ Härå utgår ej dyrtidstillägg. — ² Enligt avlöningsstaten för arbetare. — ³ Åtnjuter dessutom skattekompensation å 726 kronor 75 öre. — ⁴ Härtill bör komma personligt lönetillägg å 2,000 kronor till tjänstens nuvarande innehavare.

Tabell utvisande nuvarande avlöning samt föreslagen löne- och pensionsreglering för vissa befattningshavare vid riksbankens pappersbruk i Tumba (D-ort).

Befattningshavare	Nuvarande avlöning			Föreslagen avlöning			Föreslagen pension	
	Löneförmåner	Beg.-lön	Slut-lön	Löneförmåner	Beg.-lön	Slut-lön	Pensionsunderlag	Pensionsavdrag
Bruksförvaltaren	lön	6,000	6,000	arvode (förordn. på viss tid) ... dyrtidstillägg efter 9 %	12,000 ¹	12,000	7,000	420
	tjänstg.-pengar	3,000	3,000					
	ålderstillägg	—	1,000					
	tillf. löneförbättr... dyrtidstillägg efter 27 %	1,000	1,000					
	fri bostad m. m....	1,944	1,944					
		1,990	1,990					
	13,934	14,934						
Verkmästaren	lön	3,000	3,000	e. o. i lgr. 25 ... dyrtidstillägg efter 9 %	6,546	8,340	5,076	279
	tjänstg.-pengar	1,500	1,500					
	ålderstillägg	—	500					
	tillf. löneförbättr... dyrtidstillägg efter 27 %	1,000	1,000					
	fri bostad m. m....	1,476	1,620					
		1,530	1,530					
	8,506	9,150						
Bruksbokhållaren	lön	2,200	2,200	e. o. i lgr. 20 ... dyrtidstillägg efter 9 %	4,782	6,168	3,684	174
	tjänstg.-pengar	1,000	1,000					
	ålderstillägg	—	400					
	tillf. löneförbättr... dyrtidstillägg efter 27 %	800	800					
	fri bostad m. m....	1,068	1,176					
		1,070	1,070					
	6,138	6,646						
Pappersmästaren	= bruksbokhållaren	6,138	6,646	= bruksbokhållaren	5,202	6,720	3,684	174

Anm.: Till samtliga fyra tjänstemän utgå dessutom för närvarande arvoden för vård av stämpelpapper: förvaltaren 700 kr., verkmästaren 350 kr., bruksbokhållaren 100 kr., pappersmästaren 100 kr., allt för år. Dessa arvoden skulle enligt förslaget indragas.

¹ Härtill bör komma personligt lönetillägg å 2,000 kr. till tjänstens nuvarande innehavare.